

2016

Activiteitenverslag

**VAN DE HOGE RAAD
VOOR VRIJWILLIGERS**

.be

Voorwoord

Tijdens het jaar 2016 heeft de Raad intensief doorgewerkt. Er zijn niet minder dan 7 plenaire vergaderingen en vergaderingen van werkgroepen tijdens dit activiteitsjaar geweest, met als orgelpunt de publicatie van twee belangrijke adviezen ingevolge de evaluatie van de wet over het vrijwilligerswerk. De Raad is verheugd over de luisterbereidheid van zijn toezichthoudende minister, die heel wat van zijn aanbevelingen heeft overgenomen.

Deze adviezen volgen hun weg naar het indienen van een wetsontwerp in 2017 waarbij de wet op basis van onze adviezen zal worden gewijzigd.

Met onze werkzaamheden hebben we daarnaast ook de actualiteit op de voet gevolgd door middel van reacties op sommige projecten zoals de samenlevingsdienst, het standpunt van het RIZIV over de NBMV's of het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GMPI).

De vraagstukken rond vrijwilligerswerk hebben altijd een centrale plaats in het maatschappelijk leven. De grondwettelijke vrijheid van vereniging vloeit hieruit voort. De geplande hervorming van het vennootschapsrecht, waarbij de verenigingen in hetzelfde bestel zouden opgenomen worden, heeft ons dus onvermijdelijk ongerust gemaakt. Onze werkzaamheden in 2017 zullen onder andere daaraan besteed worden, evenals aan de opvolging van het wetsontwerp en aan het denkwerk over ons ander voorstel voor een semi-agoraal statuut.

Philippe ANDRIANNE

Voorzitter

Inhoudstafel

Voorwoord

1. De verstrekte adviezen
  - 1.1. Advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) over de evaluatie van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers en het advies over een semi-agoraal statuut
  - 1.2. Advies over het voorstel van wet betreffende de samenlevingsdienst
  - 1.3. Vrijwilligerswerk en voogdijschap over niet-begeleide minderjarigen: een reactie op het standpunt van het RIZIV
  - 1.4. Brieven aan Minister Borsus met betrekking tot de gemeenschapsdienst, uitgevoerd door de begunstigden van een leefloon in het kader van het Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI)
2. Het koninklijk besluit van 24 november 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 oktober 2002 tot oprichting van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (publicatie: Belgisch Staatsblad op 23 december 2016)
3. Algemene vergaderingen
  - 3.1. Eerste algemene vergadering (februari 2016)
  - 3.2. Tweede algemene vergadering (maart 2016)
  - 3.3. Derde algemene vergadering (maart 2016)
  - 3.4. Vierde algemene vergadering (juni 2016)
  - 3.5. Vijfde algemene vergadering (augustus 2016)
  - 3.6. Zesde algemene vergadering (oktober 2016)
  - 3.7. Zevende algemene vergadering (november 2016)

4. De werkgroepen

Bijlagen:

1. De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers
2. Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers

1. De verstrekte adviezen

1.1. Advies van de HRV over de evaluatie van de wet van 3 juli 2005 en advies van de HRV over een semi-agoraal statuut

Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers is de Raad een ruime denkoefening gestart, over wat deze wet heeft bijgebracht, over de noodzakelijke verbeteringen en over de onderdelen die moeten worden verduidelijkt. Op verzoek van de Minister van Sociale Zaken, Mevrouw Maggie De Block, heeft de Raad ook het semi-agoraal statuut (dat betrekking heeft op de zogenaamde « grijze zone » tussen vrijwilligerswerk en een tewerkstelling) onderzocht.

Dit resulteerde in twee omvangrijke adviezen voor een toekomstperspectief van het vrijwilligerswerk en de rechten van de vrijwilligers:

A. Het advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers over de evaluatie van de wet van 3 juli 2005

De HRV heeft een uitvoerig advies uitgebracht over de wet van 3 juli 2005 waarbij de Raad verschillende wetswijzigingen heeft voorgesteld, verduidelijkingen op het vlak van interpretatie heeft gevraagd en bijkomende maatregelen heeft geopperd.

Wetswijzigingen:

1. De HRV vraagt de schrapping van een gedeelte van het artikel 9/1 betreffende de machtiging of toelating tot verblijf;
2. De HRV vraagt dat in de wet enkel de woorden "kostenvergoeding" en "défraiement" zouden worden gebruikt;
3. De HRV vraagt de huidige wetgeving betreffende de reële verplaatsingskosten in verband met het gebruik van een eigen fiets aan te passen en het verschil met de werknemers weg te werken;
4. De HRV vraagt een aanvulling van artikel 1410, § 2 van het Gerechtelijk Wetboek, zodat deze bedragen niet vatbaar zijn voor beslag ten voordele van de schuldeisers;
5. De HRV pleit voor de schrapping van de verplichting voor kandidaat-vrijwilligers om hun vrijwilligerswerk aan te geven bij de RVA, of, na de regionalisering, bij Actiris, ADGB, Forem of de VDAB;
6. De HRV beveelt de schrapping aan van artikel 21/2 van de wet inzake de rol van Fedasil.

Interpretaties van de wet:

De HRV vraagt de Minister van Sociale zaken de volgende interpretaties uit te werken en te verspreiden:

1. Eén ondubbelzinnige definitie voor 'volontariat'/'bénévolat'/vrijwilligerswerk in België;
2. Een duidelijk antwoord op de vraag betreffende het vrijwilligerswerk in vennootschappen met sociaal oogmerk;

3. Een duidelijkere definitie van feitelijke verenigingen en de aansprakelijkheid van hun bestuurders en hun leden;
4. Een omzendbrief gericht aan de inspecties en administraties over de kwalificatie van de uitgaven door vrijwilligers en organisaties in het kader van vrijwilligerswerk;
5. Een verduidelijking van de wisselwerking tussen de Belgische wet en de Europese verordening die de Europese Vrijwilligersdienst invoert;
6. Een duidelijke bevestiging dat personen die vrijwillige bestuurstaken verrichten (in het kader van een niet bezoldigd mandaat, en voor zover ze de wettelijk vastgelegde criteria vervullen) door alle overheidsinstellingen als vrijwilligers worden beschouwd;
7. Een verwijzing naar de toe te passen regelgeving inzake kleine geschenken voor vrijwilligers;
8. Een verduidelijking van de reële kosten zoals vastgesteld voor de vergoedingen en toelagen van alle aard toegekend aan het federale personeel, dat wil zeggen een lijst van de toegelaten vergoedingen en toelagen, in het bijzonder wat betreft verblijven in het buitenland.

Bijkomende maatregelen:

De HRV vraagt de Minister van Sociale Zaken de volgende bijkomende maatregelen te nemen:

1. Middelen aan de HRV ter beschikking stellen om enerzijds organisaties te wijzen op de reikwijdte van hun informatieplicht in verband met de regels over de vergoedingen en anderzijds op de discretieplicht waaraan de vrijwilliger is onderworpen en of hij, in het kader van de functies of taken die hij zal uitoefenen, onderworpen is aan artikel 458 of 458bis van het Strafwetboek;
2. Samen met de Minister van Justitie erop toezien dat, bij de uitwerking van de toekomstige classificatie van de vennootschappen rekening wordt gehouden met de problematiek van vrijwilligerswerk (met inbegrip van de vennootschappen met sociaal oogmerk);
3. Een beargumenteerd dossier opstellen en dit op de Europese agenda plaatsen of bilaterale akkoorden afsluiten om te voorkomen dat Belgische organisaties of hun vrijwilligers, die actief zijn in het buitenland maar onder de Belgische wet betreffende de rechten van vrijwilligers vallen, worden benadeeld;
4. Om geen enkel onderscheid tussen vrijwilligers te maken op het vlak van hun rechten en de maatregelen om hen te beschermen, moet een van volgende systemen uitgewerkt en ingevoerd worden voor de organisaties die binnen het toepassingsgebied van de wet betreffende de rechten van de vrijwilligers vallen, maar uitgesloten zijn van de specifieke regeling inzake aansprakelijkheid: ofwel een sterk en door de federale overheid gewaarborgd verzekeringssysteem (bijv. door middel van een modelcontract), ofwel een gelijkaardige structuur als de "tarifieringsbureaus voor auto's of natuurrampen" die de solidariteit tussen de verzekerden garandeert, om de vrijwilliger die in verzekeringszaken onvoldoende beschermd wordt, de kans te geven niet helemaal met lege handen te staan;
5. Ervoor zorgen dat de gemeenten en provincies (of de Gemeenschappen), zoals voorzien in de wet, de middelen vrijmaken om de verenigingen die met vrijwilligers werken op grote schaal en in de drie landstalen duidelijke en juiste informatie te verstrekken over de problematiek van de aansprakelijkheid en de verzekering. De HRV

zou kunnen bijdragen tot deze taak, op voorwaarde dat de nodige middelen ter beschikking worden gesteld.

6. De middelen van de collectieve verzekering "Nationale Loterij" herbestemmen:

- evaluatie van het gebruik van deze middelen;
- een studie over de mogelijkheid om de verzekeringsplicht uit te breiden tot lichamelijke ongevallen van vrijwilligers;
- eventueel (na analyse), het uitwerken en het ter beschikking stellen van een verzekering "vrijwilligers bestuurders" tegen een verminderde kostprijs.

7. Samen met de Minister van Werkgelegenheid, en in overleg met de HRV, een grondige analyse uitvoeren van de toepasbaarheid van de verschillende onderdelen van het arbeidsrecht. Een dergelijke analyse is een noodzakelijke voorwaarde voor wat betreft iedere interpretatie of aanpassing van de wet met betrekking tot dit onderwerp. Een dergelijke analyse moet eveneens rekening houden met de financiële impact van de mogelijke maatregelen voor de organisaties. De HRV vraagt dat de voorgestelde aanpassingen aan de regelgeving als gevolg van deze analyse zou vlug mogelijk worden ingevoerd.

8. Uitvoering van de aanbevelingen van het advies van de HRV over de oprichting van een afzonderlijk statuut, tot op heden 'semi-agoraal' genaamd.

B. Het advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers over een semi-agoraal statuut

In zijn advies stelt de Raad een aantal pistes voor om de grens tussen het vrijwilligerswerk en het semi-agoraal statuut te definiëren aan de hand van een aantal kenmerken: de doelstelling, de uitvoerder, de opdrachtgever en het toepasselijke sociale en fiscale regime voor wat de vergoeding betreft.

Deze adviezen zijn te consulteren op de website van de HRV:

<http://hogeraadvrijwilligers.belgium.be/nl/>

1.2. Advies over het voorstel van wet betreffende de samenlevingsdienst

De Commissie Sociale Zaken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft de Raad zijn advies gevraagd over het wetsvoorstel betreffende de samenlevingsdienst (DOC 54 1053/1).

In zijn advies van 13 september 2016 heeft de HRV gesteld dat hij niet bevoegd is om zich uit te spreken over de doelstellingen die in het wetsvoorstel worden nagestreefd noch over de uitvoeringsmodaliteiten. Dit voorstel heeft immers tot doel een regeling voor jongeren van 18 tot 25 jaar in te voeren die geen verband houdt met het vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005.

De HRV vestigt wel de aandacht op de onduidelijkheden in de tekst op het vlak van de wettelijke verwijzingen, waar nu eens naar het vrijwilligerswerk, dan weer naar werk of naar arbeid wordt verwezen. Daarom vraagt hij om elke verwijzing naar het vrijwilligerswerk uit de tekst te halen. De begrippen overeenkomst, dienstrooster, vooropzegging en de verantwoording van afwezigheden zijn onverenigbaar met vrijwilligerswerk, een ongebonden en onbezoldigd engagement ten behoeve van anderen.

Verzender
Administratief Centrum Kruidtuin - Finance
Tower
Kruidtuinlaan 50 bus 1, 1000 Brussel
Hoge Raad voor vrijwilligers

Uw mail van 07/07/2016 16.00 uur
Uw kenmerk: DOC 54 1053/1
Ons kenmerk:
Datum: 13 september 2016

De heer Vincent Van Quickenborne
Voorzitter van de Commissie Sociale
Zaken van de Kamer van
Volksvertegenwoordigers

Betreft: Advies van de Hoge Raad voor vrijwilligers (HRV) over het voorstel van wet betreffende de samenlevingsdienst.

Geachte Voorzitter,

Wij hebben uw vraag om advies met betrekking tot voorstel van wet betreffende de Samenlevingsdienst (DOC 54 1053/1) goed ontvangen. Tijdens haar zitting van 6 juli heeft de Commissie gevraagd om binnen de 60 dagen te kunnen beschikken over een advies van de Hoge Raad, die bijgevolg tijdens de vakantieperiode heeft moeten voortwerken.

De Hoge Raad voor vrijwilligers (HRV) heeft deze tekst aan zijn leden voorgelegd tijdens zijn algemene vergadering van 31 augustus 2016, het eerste moment waarop het quorum tijdens de vakantieperiode bereikt kon worden. De Raad betreurt de opgelegde timing tijdens de vakantiemaanden. Hierdoor was het onmogelijk een werkgroep te laten samenkomen voor het opstellen van een advies.

De HRV is van mening dat hij niet bevoegd is om zich uit te spreken over de doelstellingen die in het wetsvoorstel worden nagestreefd, noch over de uitvoeringsmodaliteiten.

Dit wetsvoorstel heeft immers tot doel een regeling voor jongeren van 18 tot 25 jaar in te voeren: een regeling die geen verband houdt met het vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 2005.

De HRV beveelt aan het wetsvoorstel voor te leggen aan de platformen die in het bijzonder te maken hebben met het doelpubliek, zoals de Vlaamse Jeugdraad, de Jeugdraad van de Franstalige Gemeenschap, de ACJO (Adviescommissie voor de jeugdorganisaties), de ACJHC (Adviescommissie voor de jeugthuizen en –centra), en de Jugenrat van de Duitstalige Gemeenschap. Deze instanties zijn in staat de nagestreefde doelstellingen evenals de mogelijkheden en/of eventuele gevolgen (financieel, imago, begeleiding, risico's voor de tewerkstelling, ...) van dit wetsvoorstel over de jeugdorganisaties en –bewegingen te onderzoeken.

In het wetsvoorstel dat voor advies is voorgelegd, heeft de HRV zich dan ook uitsluitend beziggehouden met de verwijzing naar de wet inzake de rechten van vrijwilligers van 2005.

De HRV zou de aandacht van de wetgever willen vestigen op de onduidelijkheden in de tekst op het vlak van wettelijke verwijzingen, nu eens naar het vrijwilligerswerk, dan weer naar tewerkstelling of naar arbeid.

Nemen we aantal voorbeelden:

Verwijzingen naar vrijwilligerswerk: de deelnemers aan het programma worden vrijwilligers genoemd en krijgen onkostenvergoedingen.

Verwijzingen naar de arbeidsmarkt: de jongere ondertekent een samenlevingsdienstovereenkomst waarin het aantal gepresteerde uren vermeld staan evenals de verlofregeling, de regels inzake de verantwoording van afwezigheid, een arbeidsduur (tussen 28 en 38 uren) die is "afgestemd op de wetgeving betreffende de arbeidstijd"; de verzekering moet beroepsziekten dekken opgelopen tijdens de uitoefening van het vrijwilligerswerk; het vrijwilligersgetuigschrift bevat een evaluatie opgesteld door een verantwoordelijke; er is de verplichting om de beëindiging van de overeenkomst te motiveren en een vooropzegging (van 15 dagen of van 7 dagen) te geven. Zo bepaalt artikel 8 dat vrijwilligersactiviteiten niet mogen overeenstemmen met vaste betrekkingen, noch met banen die nodig zijn voor de normale werking van de structuur. Nochtans blijkt uit de commentaar bij het artikel dat de opzegging van een overeenkomst aanzienlijke gevolgen kan hebben voor de werking van de opvangstructuur, zodat een vooropzegging noodzakelijk is. Volgens ons spreken deze beide aspecten elkaar tegen.

Naar de geest van de wet van 2005 waarin het vrijwilligerswerk wordt geregeld, is de HRV gekant tegen iedere mogelijke verwarring tussen vrijwilligerswerk en tewerkstelling. Hij heeft hieraan nog herinnerd in zijn evaluatie van de wet na zijn 10-jarig bestaan, die de beleidsmakers in het eerste semester van 2016 werd bezorgd.

Bijgevolg vraagt de HRV elke verwijzing naar vrijwilligerswerk uit het voorstel te halen. De begrippen overeenkomst, dienstrooster, vooropzegging en de verantwoording van afwezigheden zijn onverenigbaar met vrijwilligerswerk, een ongebonden en onbezoldigd engagement ten behoeve van anderen.

Het voorstel heeft bovendien als doelstelling de inzetbaarheid voor de arbeidsmarkt, wat vreemd is aan het vrijwilligerswerk.

De HRV herinnert eraan dat vrijwilligerswerk een andere rationaliteit en een andere finaliteit heeft dan wat onder het concept "Samenlevingsdienst" valt. Een samenlevingsdienst is immers een traject dat mensen doorlopen, begeleid en gecontroleerd, mogelijk na een voorprogramma en selectie. Vrijwilligerswerk daarentegen is en blijft iets dat mensen doen uit vrije wil. Vrijwilligers moeten, met respect voor het aangegane engagement, vrij zijn te kunnen experimenteren, weg kunnen gaan als de inzet hen niet meer zint en op zoek kunnen gaan naar iets dat hen beter ligt. Binnen vrijwilligerswerk is de wilsautonomie van het individu een van de centrale gegevens.

Voor de Raad,

De Voorzitter,

Philippe ANDRIANNE

1.3. Vrijwilligerswerk en voogdijschap over niet-begeleide minderjarigen: een reactie op het standpunt van het RIZIV

In een antwoord op de administratie van de FOD Sociale Zekerheid, heeft de Rijksdienst voor Ziekte- en Invaliditeit (RIZIV) gesteld dat, de voogdij (24 DECEMBER 2002. - Programmawet (I) (art. 479) - Titel XIII - Hoofdstuk VI : Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.) , in bepaalde situaties als vrijwilligerswerk kan worden beschouwd in de zin van de vrijwilligerswet.

Het uitoefenen van een functie als voogd voor niet-begeleide minderjarigen kan volgens de HRV niet gebeuren in het kader van de wet betreffende de rechten van vrijwilligers. De Raad heeft in een brief aan de RIZIV de redenen hiervoor uitgelegd en toegelicht.

Hoge Raad voor Vrijwilligers

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Datum : Juli 2016
Bijlage(n) :

Aan de Heer François PERL

Directeur-Generaal

Dienst voor Uitkeringen RIZIV

Tervurenlaan 211

1150 BRUSSEL

Betreft: vrijwilligerswerk en voogdijschap

Geachte Directeur-Generaal,

Naar aanleiding van uw brief met betrekking tot het voogdijschap over niet begeleide minderjarigen, waarbij dit soort activiteit mogelijks als vrijwilligerswerk wordt beschouwd door het RIZIV, zijn we zo vrij om U als federale adviesraad voor het vrijwilligerswerk ons standpunt met betrekking tot deze problematiek mee te geven.

Het uitoefenen van een functie als voogd kan volgens de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) niet altijd gebeuren in het kader van het vrijwilligerswerk en dit om onder meer om de volgende redenen:

- Het vrijwilligerswerk is elke activiteit¹:

a) die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht;

b) die verricht wordt ten behoeve van één of meer personen, andere dan degene die de activiteit verricht, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel;

c) die ingericht wordt door een organisatie anders dan het familie- of privé-verband van degene die de activiteit verricht;

d) en die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling;

---

¹ Artikel 3, 1° van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, hierna vrijwilligerswet genoemd.

- De modaliteiten met betrekking tot de terugbetaling van de door de vrijwilliger gemaakte kosten (reëel en forfaitair) zijn fundamenteel verschillend van de bedragen die worden voorzien voor het uitoefenen van het voogdijschap. Zo moet een vrijwilliger een duidelijke keuze maken tussen het ontvangen van een forfaitaire of een reële vergoeding voor de terugbetaling van de kosten en zijn de bedragen begrensd², terwijl voor de voogdij deze combinatie wel mogelijk is.³ Er is eveneens een verschillende behandeling op fiscaal vlak: zo worden op de vrijwilligersvergoedingen binnen de wettelijke grenzen geen inkomstenbelastingen geheven, maar heeft de wetgever voor de vergoedingen in het kader van de uitoefening van het voogdijschap een vrijstelling voorzien voor ten hoogste vijf, tijdens het belastbaar tijdperk, uitgeoefende voogdijopdrachten⁴. Deze bedragen voor de voogdijopdrachten liggen een stuk hoger dan de dagelijkse en jaarlijkse maximumbedragen voor de terugbetaling van de kosten bij vrijwilligers.

Het bedrag van 500 € (geïndexeerd) per voogdij is ook geen onkostenvergoeding. Het verslag aan de Koning in het koninklijk besluit van 22 december 2003 tot uitvoering van Titel XIII, Hoofdstuk 6 " Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen " van de programmawet van 24 december 2002 stelt immers: *"Er moet overigens worden benadrukt dat het forfait (500 euro) is opgetrokken teneinde meer rekening te houden met de werklust van de voogd". Het bedrag van de kosten waarop de voogd recht heeft, is geïnspireerd op het koninklijk besluit van 18 december 1998 houdende vaststelling van de regels en barema's tot bepaling van het ereloon, de emolumenten en de kosten van de schuldbemiddelaar."*

De wet over de NBMV-voogdij voorziet in een voorafgaande kennisgeving van twee maanden, wat niet verenigbaar is met vrijwilligerswerk.

Bovendien worden voogden die het zelfstandigenstatuut hebben aan dezelfde regeling en barema's onderworpen, en het mag niet zo zijn dat zelfstandigen enkel een onkostenvergoeding krijgen en geen betaling voor hun zelfstandige activiteit, die per definitie een winsttoegmerk heeft (het enige verschil is dat zij onderworpen zijn en belastingen moeten betalen vanaf de 6de voogdij).

Conclusie: Deze vorm van voogdij kan niet gebeuren als vrijwilliger en in het toepassingsgebied van de vrijwilligerswet. De voogden van de niet-begeleide minderjarigen zijn dus geen vrijwilligers zoals bepaald in de wet van 3 juli 2005. Deze analyse betreft trouwens enkel het voogdijschap van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Andere vormen van voogdijschap kunnen wel degelijk worden uitgeoefend in het kader van de vrijwilligerswet.

Mocht U verdere informatie wensen, dan staan wij steeds tot uw beschikking voor bijkomende inlichtingen of verduidelijkingen.

Met de meeste hoogachting.

De Voorzitter van de HRV,

De Secretaris

Philippe ANDRIANNE

C. DEKEYSER

² Artikel 10 van de vrijwilligerswet.

³ Artikelen 6 tot en 7ter van het koninklijk besluit van 22 december 2003.

⁴ Art. 38, § 1, eerste lid, 21° van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 2002.

1.4. De brieven aan Minister Borsus met betrekking tot de wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

De wet van 21 juli 2016 betreffende nieuwe voorwaarden om het leefloon te bekomen werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 2 augustus 2016. Deze wet, ingediend door Willy Borsus, veralgemeent het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI) dat reeds verplicht was voor jongeren onder de 25 jaar die recht hebben op het leefloon.

De HRV betreurt dat hij niet werd geraadpleegd terwijl deze wet betrekking heeft op het vrijwilligerswerk. Geen enkele van de aanwezige verenigingen werd individueel geraadpleegd tijdens de voorbereidende werkzaamheden of voor de studie waarmee Minister Borsus twee universiteiten had belast. Ondanks het sturen van twee brieven in naam van de HRV en een ontmoeting van het secretariaat met de administratie van deze Minister, zijn er tot op heden geen fundamentele wijzigingen gebeurd aan de wet. De Raad zal ervoor blijven ijveren voor een vrije en bewuste keuze voor vrijwilligerswerk.

Service public fédéral
Sécurité sociale

Expéditeur Centre Administratif Botanique -
Finance Tower Boulevard du Jardin Botanique 50 bte 1,
1000 Bruxelles

Conseil supérieur des volontaires

Votre

Vos références :

Nos références : 539929

Date : 05 septembre 2016

A Monsieur Willy Borsus
Ministre de l'intégration sociale
87, avenue de la Toison d'Or
1060 Bruxelles

Objet : Modification de la loi du 26 mai 2002 sur le droit à l'intégration sociale

Monsieur le Ministre,

Réuni en séance plénière ce 31 août, le Conseil Supérieur des Volontaires, institué par l'AR du 2 octobre 2002 qui le charge, de sa propre initiative ou à la demande des Ministres compétents, de donner des avis ou de faire des propositions concernant les volontaires et le volontariat., a pris connaissance de la modification législative en rubrique.

Cette loi, parue au Moniteur du 21 juillet 2016, généralise le projet individualisé d'intégration sociale (PIIS) qui était déjà obligatoire pour les jeunes de moins de 25 ans bénéficiaires du revenu d'intégration sociale. Elle rend le PIIS obligatoire pour tous les « nouveaux » bénéficiaires du revenu d'intégration sociale. Il s'agit d'un contrat entre le bénéficiaire et le CPAS par lequel le bénéficiaire s'engage à faire soit des démarches vers l'emploi, suivre une formation, un traitement médical, etc. ou fournir un service communautaire (qui, selon les travaux parlementaires, entre dans le cadre de la loi de 2005 sur le volontariat). Si le bénéficiaire du revenu d'intégration sociale est libre de choisir de prêter un service communautaire (plutôt qu'une des autres options), une fois le contrat signé, ce service devient obligatoire. Le non-respect du PIIS peut mener à des sanctions graves comme la suspension de l'aide du CPAS. Certaines personnes pourront être dispensées de PIIS, par une décision motivée du CPAS.

Le CSV regrette la possible application de la loi de 2005 sur le volontariat dans un processus obligatoire pourvu de sanctions. La loi sur le PIIS ne contredit pas la loi relative aux droits des volontaires pour ce qui est des indemnités, assurances etc. Mais le problème réside dans le caractère obligatoire du service communautaire. Comment parler d'engagement librement consenti lorsque l'alternative est de perdre son revenu d'intégration sociale ?

Le CSV s'interroge aussi sur le fait de ne pas avoir été consulté alors que cette loi touche ses compétences. Aucune des associations présentes à la plénière n'a par ailleurs été consultée individuellement à l'occasion des travaux préparatoires ou de l'étude commandée à deux universités.

Le CSV vient de finaliser une évaluation de la loi de 2005 après 10 ans d'application. Il vous prie d'en trouver un exemplaire en annexe. Cet avis insiste sur la nécessité d'éviter tout amalgame entre volontariat et d'autres situations, comme le service communautaire, afin de ne pas freiner l'engagement citoyen.

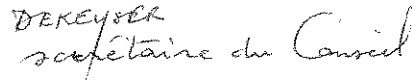
Les membres du Conseil espèrent vivement une entrevue avec vous pour clarifier les implications du PIIS et déterminer les mesures adéquates à prendre en conséquence.

Je reste, bien entendu, à votre disposition pour tous renseignements complémentaires et vous prie de recevoir, Monsieur le Ministre, et au nom du Conseil, l'expression de ma haute considération.

Pour le Conseil,
Le Président,

6.5.2016

Philippe ANDRIANNE

DEKEYSER
secrétaire du Conseil

Service public fédéral
Sécurité sociale

Expéditeur Centre Administratif Botanique -
Finance Tower Boulevard du Jardin Botanique 50 bte 1,
1000 Bruxelles

Conseil supérieur des volontaires

Votre

Vos références :

Nos références :

Date : 21 décembre 2016

A Monsieur Willy Borsus
Ministre de l'intégration sociale
87, avenue de la Toison d'Or
1060 Bruxelles

Objet : Modification de la loi du 26 mai 2002 sur le droit à l'intégration sociale

Copie à Madame M De Block, ministre de tutelle du CSV

Monsieur le Ministre,

Réuni en séance plénière ce 29 novembre, le Conseil Supérieur des Volontaires (CSV), institué par l'AR du 2 octobre 2002 qui le charge, de sa propre initiative ou à la demande des Ministres compétents, de donner des avis ou de faire des propositions concernant les volontaires et le volontariat, a pris connaissance de votre réponse du 14 octobre à notre interpellation du 5 septembre relative au dispositif sous rubrique.

Dans votre réponse vous réaffirmez qu'il n'y a pas de contradictions entre la loi sur le projet individualisé d'insertion sociale (PIIS) et la loi relative au volontariat. Le CSV reste cependant convaincu que cela va créer des problèmes vu l'aspect contraignant du service communautaire. Au final, c'est le bénéficiaire du revenu d'intégration sociale et les organisations qui risquent d'être pénalisés. C'est aussi le statut du volontaire qui sera une fois de plus fragilisé tant auprès du public que des administrations.

En réaction aux observations du Conseil d'Etat, le lien à la loi sur le volontariat avait été sorti du texte légal mais il réapparaît dans la circulaire aux CPAS. Cette circulaire avait pourtant fait l'objet de contact entre les services compétents du SPP Intégration Sociale et notre secrétariat. Il avait été convenu que le Conseil recevrait le projet avant envoi aux CPAS. Nous regrettons vivement que cet engagement n'ait pas été tenu.

Or cette circulaire prévoit un soutien financier aux CPAS qui établissent des PIIS. La voie la plus facile et moins coûteuse étant d'y prévoir du volontariat - alors que le soutien à l'emploi via un art. 60, une formation, un coaching demande du budget - il est évident que ce texte pousse à y recourir.

Et votre réponse du 14 octobre conforte cette crainte par le passage suivant : « En conséquence, lorsque la personne ne souhaite plus exercer le service communautaire prévu dans son contrat, elle prévient son assistant social et ensemble ils peuvent éventuellement revoir les conditions du PIIS (avec un accord mutuel) »

La continuation de l'aide pouvant être conditionnée par cet accord, la liberté de s'engager (et donc de se désengager), inhérente au concept même de volontariat, nous semble absente du dispositif.

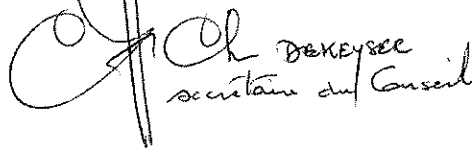
Le problème réside dans le caractère obligatoire de fait du service communautaire. Comment parler d'engagement librement consenti lorsque l'alternative est de perdre son revenu d'intégration sociale ?

Les membres du Conseil espèrent donc vivement une entrevue avec vous pour clarifier les implications du PIIS et déterminer les mesures adéquates à prendre en conséquence.

Ce serait aussi une occasion d'évoquer d'autres problèmes liés aux volontariat et notamment ce qui est mentionné dans les commentaires de l'INASTI sur le statut des administrateurs volontaires.

Dans l'espoir de cette rencontre, je reste, bien entendu, à votre disposition pour tous renseignements complémentaires et vous prie de recevoir, Monsieur le Ministre, et au nom du Conseil, nos meilleurs vœux de fin d'année et d'une année 2017 enthousiasmante.

Pour le Conseil,
Le Président,
Philippe ANDRIANNE

Ch. Beneysee
secrétaire du Conseil

2. Het koninklijk besluit van 24 november 2016 tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 oktober 2002 tot oprichting van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (publicatie Belgisch Staatsblad op 23 december 2016)

Dit koninklijk besluit:

- voert een procedure van benoeming en vervanging van de leden van de Hoge Raad voor Vrijwilligers in zoals bepaald in artikel 2 van de wet van 2 juli 1990 er bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in organen met adviserende bevoegdheid;
- vereenvoudigt de procedure gedurende het mandaat van de vervanging van personen die de effectieve of plaatsvervangende organisaties vertegenwoordigen;
- herneemt het artikel van het huishoudelijk reglement van de Hoge Raad voor Vrijwilligers die bepaalt dat, in geval van een ontslag van een effectief lid-organisatie, de Raad zijn vervanger kiest onder de plaatsvervangende organisatie-leden.

KONINKRIJK BELGIE

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST
SOCIALE ZEKERHEID**

Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 oktober 2002 tot oprichting van de Hoge Raad voor Vrijwilligers

FILIP, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op artikel 37 van de Grondwet ;

Gelet op het koninklijk besluit van 2 oktober 2002 tot oprichting van de Hoge Raad voor Vrijwilligers ;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 14 december 2015 ;

Gelet op het akkoord van de Minister van Begroting gegeven op 4 februari 2016 ;

Gelet op de impactanalyse van de regelgeving, uitgevoerd overeenkomstig artikelen 6 en 7 van de wet van 15 december 2013 houdende diverse bepalingen inzake administratieve vereenvoudiging ;

Gelet op advies nr. 59.685/1/V van de Raad van State, gegeven op 10 augustus 2016, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 ;

Op de voordracht van de Eerste Minister en de Minister van Sociale Zaken en op het advies van de in Raad vergaderde ministers,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Artikel 1. Artikel 4 van het koninklijk besluit van 2 oktober 2002 tot oprichting van de Hoge Raad voor Vrijwilligers, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 27 april 2007, wordt vervangen als volgt :

ROYAUME DE BELGIQUE

**SERVICE PUBLIC FEDERAL
SECURITE SOCIALE**

Arrêté royal modifiant l'arrêté royal du 2 octobre 2002 portant création du Conseil supérieur des Volontaires

PHILIPPE, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Vu l'article 37 de la Constitution ;

Vu l'arrêté royal du 2 octobre 2002 portant création du Conseil supérieur des Volontaires ;

Vu l'avis de l'Inspecteur des finances, donné le 14 décembre 2015 ;

Vu l'accord du Ministre du Budget donné le 4 février 2016 ;

Vu l'analyse d'impact de la réglementation, réalisée conformément aux articles 6 et 7 de la loi du 15 décembre 2013 portant des dispositions diverses en matière de simplification administrative ;

Vu l'avis n° 59.685/1/V du Conseil d'Etat, donné le 10 août 2016, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973 ;

Sur la proposition du Premier Ministre et de de la Ministre des Affaires sociales et sur l'avis des ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Article 1er. L'article 4 de l'arrêté royal du 2 octobre 2002 portant création du Conseil supérieur des Volontaires, modifié par l'arrêté royal du 27 avril 2007, est remplacé par ce qui suit :

“Art. 4. § 1. De Raad is samengesteld uit eenentwintig effectieve leden, eenentwintig plaatsvervangende leden en 4 deskundigen.

Ze worden benoemd bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Hun mandaat duurt vier jaar en is hernieuwbaar.

De 42 effectieve en plaatsvervangende leden zijn organisaties die met talrijke vrijwilligers werken. Enkel overkoepelende organisaties, die representatief zijn voor hun activiteitssector, kunnen zich kandidaat stellen als effectief of plaatsvervangend lid. De organisaties in een sector waarin er geen overkoepelende structuren bestaan, kunnen overeenkomen om samen een kandidaat voor te dragen.

De 4 deskundigen zijn personen die worden benoemd op basis van hun specifieke deskundigheid betreffende vrijwilligers en vrijwilligerswerk. Er wordt geen plaatsvervanger aangeduid voor die personen. Twee deskundigen moeten Nederlandstalig zijn en de twee anderen Franstalig.

De Koning waakt erover dat de diversiteit van het vrijwilligerswerk weerspiegeld wordt in de Raad door hiermee rekening te houden bij de keuze van de leden.

Tien effectieve leden en tien plaatsvervangende leden worden gekozen uit het geheel van kandidaturen van organisaties als bedoeld bij het vierde lid die gezien hun werking als Nederlandstalig beschouwd moeten worden.

Tien effectieve leden en tien plaatsvervangende leden worden gekozen uit het geheel van kandidaturen van organisaties als bedoeld bij het vierde lid die gezien hun werking als Franstalig beschouwd moeten worden.

Eén effectief lid en één plaatsvervangend lid worden gekozen uit het geheel van

« Art. 4. § 1er. Le Conseil se compose de vingt-et-un membres effectifs, vingt-et-un membres suppléants et 4 experts.

Ils sont nommés par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Leur mandat dure quatre ans et est renouvelable.

Les 42 membres effectifs et suppléants sont des organisations qui travaillent avec de nombreux volontaires. Seules des organisations de coordination, représentatives de leur secteur d'activité, peuvent se porter candidat membre effectif ou suppléant. Les organisations au sein d'un secteur dans lequel il n'existe pas de structures de coordination peuvent convenir de présenter conjointement un candidat.

Les 4 experts sont des personnes nommées sur base de leur expertise spécifique concernant les volontaires et le volontariat. Aucun suppléant n'est désigné pour ces personnes. Deux experts doivent être néerlandophones et les deux autres francophones.

Le Roi veille à ce que la diversité du volontariat soit reflétée dans le Conseil en tenant compte de celle-ci lors du choix des membres.

Dix membres effectifs et dix membres suppléants sont choisis parmi l'ensemble des candidatures des organisations visées à l'alinéa 4, qui doivent être considérées comme néerlandophones vu leur fonctionnement.

Dix membres effectifs et dix membres suppléants sont choisis parmi l'ensemble des candidatures des organisations visées à l'alinéa 4, qui doivent être considérées comme francophones vu leur fonctionnement.

Un membre effectif et un membre suppléant sont choisis parmi l'ensemble des

kandidaturen van organisaties als bedoeld bij het vierde lid die gezien hun werking als Duitstalig beschouwd moeten worden.”

§ 2. De kandidaturen moeten de namen bevatten van de personen die worden voorgedragen om de betreffende organisatie als bedoeld bij § 1, vierde lid, te vertegenwoordigen.

Een effectief of plaatsvervangend lid mag, voor het verstrijken van zijn mandaat van 4 jaar, vragen om zijn vertegenwoordiger tijdelijk of definitief te vervangen. Het effectief of plaatsvervangend lid deelt de naam van de vervanger mee aan de Raad die de minister die bevoegd is voor Sociale Zaken hierover binnen 15 dagen op de hoogte stelt.

Overeenkomstig artikel 2 van de wet van 20 juli 1990 ter bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in organen met adviserende bevoegdheid, moeten de kandidaturen de naam van een man en van een vrouw bevatten. In geval van vervanging van een vertegenwoordiger van een effectief of plaatsvervangend lid als bedoeld bij het vorige lid, moet de vervanger van hetzelfde geslacht zijn als de persoon die hij vervangt.

§ 3. De Raad kiest onder de vertegenwoordigers van zijn effectieve leden een voorzitter en één of twee ondervoorzitters.

§ 4. In geval van ontslag van een effectief organisatie-lid, wordt dit lid door een plaatsvervangend organisatie-lid van dezelfde taalrol vervangen. Met het oog hierop schrijft de Voorzitter van de Raad een interne oproep tot kandidaten uit en de Raad kiest tussen die kandidaten door een stemming met een tweederde meerderheid, in het bijzonder rekening houdend met de wil om het geheel van sectoren van het vrijwilligerswerk te vertegenwoordigen. De beslissing van de Raad wordt binnen 15 dagen meegedeeld aan de minister die

candidatures des organisations visées à l’alinéa 4, qui doivent être considérées comme germanophones vu leur fonctionnement.

§ 2. Les candidatures doivent comporter les noms des personnes qui sont proposées pour représenter l’organisation concernée visée au § 1er, alinéa 4.

Un membre effectif ou suppléant peut, avant l’expiration de son mandat de 4 ans, demander à remplacer temporairement ou définitivement son représentant. Le membre effectif ou suppléant communique le nom du remplaçant au Conseil qui en informe dans les 15 jours le ministre qui a les Affaires sociales dans ses attributions.

Conformément à l’article 2 de la loi du 20 juillet 1990 visant à promouvoir la présence équilibrée d’hommes et de femmes dans les organes possédant une compétence d’avis, les candidatures doivent comporter le nom d’un homme et d’une femme. En cas de remplacement d’un représentant d’un membre effectif ou suppléant au sens de l’alinéa précédent, le remplaçant doit être de même sexe que la personne qu’il remplace.

§ 3. Le Conseil choisit parmi les représentants de ses membres effectifs un président et un ou deux vice-présidents.

§ 4. En cas de démission d’une organisation membre effectif, celle-ci est remplacée par une organisation membre suppléant du même rôle linguistique. A cet effet, le Président du Conseil lance un appel interne aux candidats et le Conseil choisit parmi ceux-ci à la majorité des deux tiers en tenant notamment compte de la volonté de représenter l’ensemble des secteurs du volontariat. La décision du Conseil est communiquée dans les 15 jours au ministre qui a les Affaires sociales dans ses attributions.

bevoegd is voor Sociale Zaken.

§ 5. Een secretaris en één of meerdere adjunct secretarissen worden door de minister die bevoegd is voor Sociale Zaken aangewezen onder de personeelsleden van de Federale overheidsdienst Sociale Zekerheid.”

Art. 2. De Eerste Minister en de minister bevoegd voor Sociale Zaken zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

§ 5. Un secrétaire et un ou plusieurs secrétaires adjoints sont désignés par le ministre qui a les Affaires sociales dans ses attributions parmi les agents du Service public fédéral Sécurité sociale. »

Art. 2. Le Premier Ministre et le ministre qui a les Affaires sociales dans ses attributions sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent arrêté.

Gegeven te

Donné à , le

Van Koningswege:

Par le Roi :

De Eerste Minister,

Le Premier Ministre,

Charles MICHEL.

De Minister van Sociale Zaken,

La Ministre des Affaires sociales,

Maggie De Block.

3. De algemene vergaderingen

In 2016 kwam de Hoge Raad voor Vrijwilligers zeven keer samen in algemene vergadering.

3.1. Eerste algemene vergadering (februari 2016)

- **Bespreking en goedkeuring van het advies werkgroep evaluatie van de wet (+ de bijlagen)**

De werkgroep "semi-agorale arbeid" heeft, op basis van de verschillende bijeenkomsten met onder meer de uiteenzetting van Professor J. De Wortelaer, een ontwerp van advies opgesteld voor de Minister van Sociale Zaken.

Per mail werd aan alle leden een amendement op dit advies toegestuurd door voorzitter Philippe Andrianne.

Dit advies wordt door de leden punt per punt besproken en/of eventueel aangevuld en gewijzigd.

De volgende wijzingen zullen aan dit document worden aangebracht:

- De vraag rijst of we een semi-agoraal statuut willen beperken tot activiteiten die niet worden verricht in de reguliere arbeid? Dit is niet de bedoeling. De werkgroep wenst een statuut te geven aan bepaalde activiteiten die niet een bepaald aantal minimum uren omvatten. In scholen (maar ook in de sportsector) worden taken zoals maaltijdbedeling of opvang ook verricht door loontrekkenden. Het laatste puntje van a) (waarbij "inhoud/continu" wordt gewijzigd door het woord "context/kader") wordt omwille van de mogelijke verwarring geschrapt;
- Om elke dubbelzinnigheid te voorkomen en het onderscheid met het vrijwilligerswerk te beklemtonen, wordt het 2de puntje (in het FR en het NL) aangevuld met de volgende zin "de opdracht wordt uitgevoerd met als tegenprestatie een prestatievergoeding";
- De drie criteria van het kader van de opdracht moeten worden gecumuleerd met de andere voorwaarden, namelijk de omvang en de aard van de opdracht;
- Moet er in het advies een voorbeeld komen die het aantal uren beperkt (bijvoorbeeld een derde)? Dit zou het advies voor de lezer duidelijker maken, zeker voor diegenen die de VUB studie niet hebben doorgenomen. Moeten er beperkingen komen of kan men 1/3 jobs cumuleren in verschillende organisaties? De HRV moet zelf geen berekeningen maken;
- In "b) de omvang van de opdracht" wordt het woord "onkostenvergoedingen" in het NL vervangen door "kostenvergoedingen";
- In "c) aard van de opdracht" wordt in het 2de puntje het woord "Bureaucratie" in het NL vervangen door de woorden "administratieve overlast" en in het FR door " surcharge administrative";

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

- In “c) aard van de opdracht” wordt de eerste zin in het NL en het FR aangevuld met “ heel wat huisvrouwen/mannen hebben, via hun partner, bepaalde sociale rechten (bijvoorbeeld ziekteverzekering)”: zij moeten ook de kans krijgen om in een nieuw semi-agoraal statuut te kunnen instappen. Het is niet de bedoeling om aan dit nieuw statuut een hele reeks sociale rechten te koppelen (dit is politiek ook niet haalbaar met een mogelijk veto als gevolg, zie bijvoorbeeld hoe de wijze waarop het statuut van onthaalouders werd ontwikkeld).

Criteria betreffende de opdrachtgever:

- In het NL: de woorden “haar uitdrukking” worden vervangen door de woorden “zijn standpunt”;
- Eerste streepje: in het NL wordt het woord “genieten” gewijzigd door het woord “gebruiken”;
- Tweede streepje: in het NL en het FR wordt deze zin, voor de duidelijkheid en om elke verwarring te vermijden, gesplitst in twee zinnen.

Draagwijdte van de vergoeding:

- Moet de HRV zich uitspreken over het al dan niet betalen van sociale zekerheidsbijdragen op een eventueel statuut voor semi-agorale arbeid? Dit is een politiek debat, waarbij het betalen van bijdragen en het verwerven van bepaalde sociale zekerheidsrechten niet altijd aan elkaar zijn gekoppeld (bijvoorbeeld studentenarbeid, personen met een zelfstandig bijberoep). Welke opties de overheid ook kiest, dit zal altijd gepaard gaan met een zekere administratieve overlast, bijvoorbeeld de DIMONA-aangifte. Is het aan de HRV om te pleiten voor het al dan niet invoeren van een solidariteitsbijdrage?
- De Raad kiest ervoor om in zijn advies te verwijzen naar artikel 17 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 (tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders) waarbij voor bepaalde categorieën personen geen sociale zekerheidsbijdragen zijn verschuldigd gedurende een beperkte periode;
- In het punt over de beperkte, vaste belastbaarheid zullen we verwijzen naar datgene wat is voorzien voor de diverse inkomsten (33%). De verwijzing naar een eerste beperkte schijf wordt geschrapt. De Raad spreekt zich niet uit over de mogelijkheid om bepaalde kosten af te trekken of om te voorzien in vrijstellingen;

De idee om ook een lijst op te stellen met activiteiten die al dan niet in aanmerking zouden komen voor het semi-agoraal statuut werd tijdens het verloop van de vergaderingen van de werkgroep losgelaten.

De leden keuren unaniem het voorstel van het advies werkgroep semi-agorale arbeid (met de tekstuele aanpassingen) goed.

TO DO: Het voorstel zal in het NL en het FR worden aangepast en worden doorgestuurd naar de leden.

- **Bespreking en goedkeuring advies werkgroep evaluatie van de wet**

Door tijdsgebrek zal de bespreking en de goedkeuring van het advies van de werkgroep “evaluatie van de wet “ op een latere datum plaatsvinden.

Het secretariaat zal zo vlug mogelijk een doodle opstellen om een nieuwe datum vast te leggen. Daarbij zal in de eerste plaats het advies worden besproken en goedgekeurd, maar zullen ook de bijlagen aan bod komen.

TO DO: het secretariaat zal:

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

- Een doodle versturen met een aantal data voor een volgende algemene vergadering;
- Het secretariaat zal een mail versturen met alle documenten (het ontwerpadvies van de werkgroep "evaluatie van de wet" + de vijf bijlagen). De belangrijkste conclusies uit die bijlagen moeten we ook terugvinden in het advies zelf. De bijlagen zouden in het bezit van de Minister moeten zijn alvorens de discussies over mogelijke aanpassingen van de vrijwilligerswet in het parlement worden besproken.

- **Varia**

Het ontwerp van koninklijk besluit van de HRV is ter goedkeuring verstuurd naar de Minister van Budget.

3.2. Tweede algemene vergadering (3 maart 2016)

- **Bespreking en goedkeuring van het advies werkgroep evaluatie van de wet (+ de bijlagen)**

De oorspronkelijke tekst van het advies (van de werkgroep "evaluatie van de wet") werd opgesteld door Eva Hambach en nadien aangevuld met suggesties en commentaren door la Plate-forme du Volontariat en de voorzitter.

De voorgestelde wijzigingen moeten de oorspronkelijke tekst meer structureren en sterker maken. Liliane Krokaert heeft hierop ook een aantal suggesties en opmerkingen doorgestuurd via mail. De voorliggende tekst (met nog een aantal extra wijzigingen in het FR) zal punt per punt door de leden worden besproken.

De volgende wijzigingen zullen aan dit document worden aangebracht:

Inleiding:

Aan Nederlandstalige kant wordt opgemerkt dat de woorden "*jacht wordt gemaakt op de vrijwilligers*" toch heel hard klinken. Langs Franstalige kant zijn er echter duidelijke signalen (bijvoorbeeld door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening) dat er wel degelijk heel wat problemen zijn waarbij bijvoorbeeld werklozen het moeilijk krijgen om vrijwilligerswerk doen. Daarom blijft deze zinsnede behouden.

Daarnaast worden een aantal kleine tekstuele aanpassingen verricht, zowel in het NL als in het FR.

Evaluatie van de wet (vervangt "evaluerende commentaar"):

1° Definitie van het vrijwilligerswerk

- in de rubriek "organisatietypes" wordt er melding gemaakt van een parlementaire vraag: het is aangewezen om de referenties van die vraag in voetnoot te plaatsen;
- de rubriek "Europese discussie" wordt "*Vrijwilligerswerk in het buitenland*";
- in de rubriek "*vragen aan de Minister – interpretaties*" wordt een tekst toegevoegd over de vrijwilligers-bestuurders in VZW;
- in de rubriek "*vragen aan de Minister – Bijkomende maatregelen*" : vermelden van de bilaterale conventies;

2° Informatieplicht (hoofdstuk III van de wet)

In de voorliggende tekst stelt de HRV voor om de vrijwilligerswet te wijzigen zo dat:

- de vrijwilliger duidelijk weet welke taken onder de geheimhoudingsplicht vallen;
- in deze wijziging ook het begrip “discretieplicht” wordt vermeld;
- het beroepsgeheim is er in de eerste plaats om de personen te beschermen waarmee de vrijwilliger in contact komt (bijvoorbeeld de patiënten in een ziekenhuis).

Niet alle leden zijn ervan overtuigd dat we dit artikel in de wet moeten wijzigen:

- de wet is volgens sommigen duidelijk genoeg en op het terrein stellen zich geen noemenswaardige problemen: er is geen nood aan een wetswijziging (dit zou de onduidelijkheid niet wegnemen);
- de discretieplicht zou niet juridisch afdwingbaar zijn;
- wat is het standpunt van de Federale Overheidsdienst Justitie hierover?;
- een mogelijke wijziging zou kunnen zorgen voor een parlementair debat en zou aanleiding kunnen geven tot een wijziging die we niet echt hebben gewild;
- bijna in elke situatie heeft de vrijwilliger discretieplicht (bijvoorbeeld de leider van de scouts die met een scouts-lid naar het ziekenhuis gaat en daar bepaalde informatie verneemt);
- het is niet aan een organisatie om te bepalen of een activiteit al dan niet onder de geheimhoudingsplicht valt;

Het opnemen van de discretieplicht in de wetgeving zou de vrijwilliger nog eens wijzen op het belang ervan.

Voorstel: De HRV stelt aan de Minister voor om een studie uit te voeren om te bepalen of het al dan niet wenselijk is om artikel 4, e van de vrijwilligerswet over de geheimhoudingsplicht te wijzigen. Het zal ook noodzakelijk zijn om niet alleen artikel 458 maar eveneens 458bis van het Strafwetboek te vermelden. Het advies wordt in die zin aangepast.

1. Verzekeringen en aansprakelijkheid (hoofdstukken IV en V van de wet)

Tijdens zijn ontmoeting met de Raad heeft de Minister duidelijk gepleit voor haalbare voorstellen. Een van de meest heikele punten blijft de omschrijving van het begrip “feitelijke verenigingen” en de al dan niet toepasbaarheid van de vrijwilligerswet (voor wat het verzekeringsaspect betreft) op dit soort type organisaties. Greet Van Gool, die destijds ook één van de parlementaire initiatiefneemsters van de wet was, beaamt dat het tijdens de parlementaire voorbereiding van de vrijwilligerswet heel moeilijk was om, in het kader van de verzekeringen, het begrip “feitelijke vereniging” af te bakenen. Het is een zeer technische kwestie, waarbij we niet uit het oog mogen verliezen dat feitelijke verenigingen wettelijk niet bestaan en alle bestuurders en leden individueel aansprakelijk zijn.

Een mogelijke oplossing zou een solidarisering van het risico zijn, met bijvoorbeeld een gemeenschappelijke bijdrage van organisaties en/of extra middelen van de overheid. Wat is de visie van de verzekeringssector op een dergelijk voorstel? Wat betekent de op stapel staande hervorming van de vennootschappen en de verenigingen voor het vrijwilligerswerk?

De huidige tekst in het voorstel blijft behouden (met de toevoeging van de mogelijkheid om via een tarifieringsbureau te werken), maar er komt wel een toevoeging over de rol van de gemeenschappen in de informatieplicht.

2. Vrijwilligerswerk en arbeidsrecht (hoofdstuk IV van de wet)

Reeds bij het begin van de vrijwilligerswet bleek er heel wat discussie te bestaan over welke delen van de arbeidswet al dan niet van toepassing zijn op het vrijwilligerswerk. In het advies

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

wordt een analyse gevraagd van de toepasbaarheid van de verschillende onderdelen van het arbeidsrecht, waarbij ook moet worden rekening gehouden met de financiële invloed van de eventuele maatregelen voor de organisaties.

Nog aan te passen:

- het voorbeeld (de veiligheid van de lokalen) wordt vervangen door "*welzijn*" zowel in het NL als in het FR;
- het begrip "*ondergeschiktheid*" wordt vervangen door "*gezag*", zowel in het NL als in het FR;

3. Vrijwilligerswerk en vreemdelingenrecht (hoofdstuk VI van de wet)

Bij "*de vraag aan de Minister*", wordt een wijziging (en geen schrapping) gevraagd van artikel 9/1 (zowel in het NL als in het FR) met de volgende aanpassing aan het advies:

De HRV vraagt de wijziging van artikel 9/1, waarbij de woorden " en vormt geen basis voor een machtiging of toelating tot verblijf in het kader van diezelfde wet" worden geschrapt.

4. Vergoedingen (hoofdstuk VII van de wet)

De Raad vraagt in de eerste plaats verduidelijking en een eenduidige interpretatie door de verschillende administraties, zodat de vrijwilligers maar ook de organisaties (die hun vrijwilligers hierover moeten informeren) duidelijkheid krijgen over wat al dan niet als een kostenvergoeding wordt beschouwd.

- Het begrip "*vergoeding*" wordt vervangen door het begrip "*kostenvergoeding*";
- Er wordt ook besloten om niet te pleiten voor een lijst met de toegelaten vergoedingen en toelagen, meer in het bijzonder voor vrijwilligerswerk in het buitenland. Een dergelijke lijst zou niet bijdragen tot meer duidelijkheid. De laatste zin wordt dan ook in het FR en het NL geschrapt;
- De toevoeging van de zin "*of ten minste de schrapping voor degenen die reeds vrijwilligerswerk deden vooraleer ze werkloos zijn geworden.*"

TO DO: het secretariaat zal:

- samen met de voorzitter/de ondervoorzitter de wijzigingen aan het ontwerpadvies aanbrengen en doorsturen naar de leden. Op een volgende vergadering zal dan de bespreking van het ontwerpadvies over de evaluatie van vrijwilligerswet worden voortgezet.
- Een doodle versturen met een aantal data voor een volgende algemene vergadering;

• **Varia**

Het effectief lid Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk stelt Hans Renglé voor als vervanger van Nele Cornelis.

3.3. De derde algemene vergadering (29 maart 2016)

De leden nemen het advies "Evaluatie van de wet" door vanaf punt 7 (Europese Vrijwilligersdienst), evenals de bijlagen. Ze formuleren verschillende verbeteringsvoorstellen.

TO DO

- Het secretariaat integreert de tijdens deze plenaire vergadering geformuleerde suggesties in het advies en bezorgt dit zo snel mogelijk aan de leden;
- De leden bezorgen hun opmerkingen en verbeteringsvoorstellen schriftelijk uiterlijk tegen 19 april;
- Het secretariaat integreert deze laatste verbeteringen. In samenwerking met de dienst Communicatie van de FOD staat het secretariaat in voor de lay-out en de overeenstemming van de FR en de NL versies, zodat het advies eind april aan de Minister kan worden bezorgd.

• Varia

- De Voorzitter heeft het kabinet van Minister De Block gecontacteerd in verband met het ontwerp van koninklijk besluit "Werking van de HRV". Hij heeft beklemtoond dat meerdere vervangingsaanvragen momenteel nog niet zijn afgehandeld, waardoor de activiteiten van de Raad op termijn in gedrang dreigen te komen.

Momenteel is voorzien dat Willy Monfort vervangen wordt door Sylvie Ronsse en dat Nele Cornelis vervangen wordt door Hannes Renglé.

Het ontwerp van KB werd voor advies aan de Minister van Begroting bezorgd.

TO DO: Philippe Andrianne schrijft de Minister van Begroting aan om het advies in een stroomversnelling te brengen.

- Een lid meldt dat la Plate-forme du volontariat op de hoogte werd gebracht van de volgende case: een sociale inspectiedienst zou een PV hebben opgesteld over een organisatie die werknemers en vrijwilligers in dienst heeft. Om te bepalen of deze organisatie over interne en externe preventieadviseurs had moeten beschikken, hield de inspectiedienst rekening met het aantal werknemers en het aantal vrijwilligers.

3.4. De vierde algemene vergadering (juni 2016)

- **Voorstel aan de Franstalige leden van de Raad om Emmeline ORBAN voor te dragen als nieuw lid van het Bureau (ter vervanging van Willy MONFORT)**

Door een aantal interne wijzigingen in la Plate-forme francophone du Volontariat, zal Emmeline ORBAN het overleden lid Willy MONFORT opvolgen als lid van het Bureau. De Franstalige leden van de HRV kunnen zich hiermee unaniem akkoord verklaren.

- **Opvolging van ons advies in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het kabinet van Maggie De Block**

Naar aanleiding van het 10-jarig bestaan de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers heeft de Raad twee adviezen uitgebracht:

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

- advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers over de evaluatie van de wet van 3 juli 2005;
- advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers over een semi-agoraal statuut.

Er zijn heel wat reacties geweest in de pers terwijl ook een aantal parlementsleden en een paar voorzitters van de Regio's en de Gemeenschappen hebben gereageerd.

Enrico Leenknecht, de vertegenwoordiger van Minister van Sociale Zaken Maggie De Block, looft het werk van de Raad dat heeft geresulteerd in twee omvangrijke en gefundeerde adviezen. Het kabinet zal de aanbevelingen uit beide documenten ter harte nemen en nagaan hoe en welke van deze aanbevelingen in concrete daden kunnen worden omgezet.

In de eerste plaats is het de bedoeling om tijdens de zomer na te gaan of en in welke mate de andere kabinetten bereid zijn wijzigingen aan te brengen aan de vrijwilligerswet. Zo zal er onder andere overleg plaatsvinden met vertegenwoordigers van het kabinet van Sociale Zaken en de kabinetten van Werk (arbeidswet en vrijwilligerswetgeving), Economie (voor het aspect van de verzekeringen) en Justitie (over de organisatievormen).

Deze wijzigingen zullen enkel op (middel)lange termijn kunnen worden gerealiseerd en vragen bovendien heel wat overleg tussen de verschillende administraties.

Daarnaast zouden al een aantal kleine en gemakkelijk door te voeren aanpassingen aan de vrijwilligerswet in werking kunnen treden vanaf 1 januari 2017.

De administratie van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid start daarom een werkgroep op met leden van die administratie (maar in nauw contact met de HRV) om die aanpassingen in wetteksten te gieten. Daarbij zal deze werkgroep nagaan welke thema's prioriteit krijgen met betrekking tot de opvolging van de adviezen (waarbij Enrico belooft dat de leden van de Raad nauw zullen worden betrokken).

In september 2016 zullen we de werkzaamheden weer opstarten en nagaan welke delen van de adviezen prioriteit krijgen.

De twee adviezen van onze Raad zullen worden verdedigd door Leenknecht Enrico tegenover zijn Minister en de andere kabinetten, maar de uitwerking van die adviezen zal gebeuren door de verschillende administraties en in nauw overleg met de HRV.

Wat het advies over de semi-agorale arbeid betreft: eerst moet op politiek vlak worden afgetoetst over wat al dan niet mogelijk is. Op basis van dat resultaat zal het kabinet van Maggie De Block een standpunt innemen en de HRV hiervan op de hoogte brengen.

Het is nog niet duidelijk welke wijzigingen al dan niet voor advies aan de Nationale Arbeidsraad (NAR) zullen worden voorgelegd: in principe zou dit slechts in uitzonderlijke gevallen gebeuren.

Een nieuw in te voeren statuut voor de semi-agorale arbeid zal wel voor advies naar de NAR worden verstuurd.

Ook de commissie van Sociale Zaken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers zal op de hoogte worden gehouden: verscheidene leden van deze commissie hebben reeds hun interesse getoond voor de adviezen van de Raad.

Enrico zal ook nagaan of we kunnen worden uitgenodigd door de leden van deze Commissie.

Bij dringende zaken kunnen we ook werken met een uitwisseling van mails om de wijzigingen toch te kunnen doorvoeren.

De werkgroep binnen de FOD Sociale Zekerheid zal nagaan hoe we de voorgestelde wetswijzigingen of verduidelijkingen het best kunnen doorvoeren:

- via wetswijzigingen/uitvoeringsbesluiten;
- via een ministeriële omzendbrief;
- ....

Ook het internationale aspect is belangrijk: we zullen nagaan hoe de andere landen onze vrijwilligers behandelen in het buitenland. De Secretaris zal aan Greet Van Gool, één van de grondlegsters van de vrijwilligerswet en werkzaam in de FOD Sociale Zekerheid, vragen of zij deze problematiek verder kan bekijken.

Langs Vlaamse kant moeten we ook rekening houden met het Vlaams Gecoördineerd Beleid rond het vrijwilligerswerk: er zullen vanuit die hoek ongetwijfeld vragen en bemerkingen komen.

Enrico heeft reeds contact gehad met de Vlaamse administratie rond de verdere opvolging van de adviezen, met de Franstalige partners is dit nog niet gebeurd.

Naar aanleiding van een Handhavingsrichtlijn op Europees vlak zal artikel 9 van de vrijwilligerswet worden gewijzigd (dit is een louter technische wijziging, maar verandert niets inhoudelijk aan het artikel 9). Enrico verontschuldigt zich voor het feit dat dit, gezien de urgentie, niet is voorgelegd aan de HRV.

De wijziging verandert ook niets aan het feit dat een vreemdeling met een verblijfvergunning vrijwilligerswerk mag doen.

- **Nagaan welke thema's op één van de volgende vergaderingen aan bod kunnen komen**

In het najaar zal de Raad zich in de eerste plaats bezighouden met het opvolgen en advies geven over de aanpassingen (zie hierboven) die mogelijks zullen worden doorgevoerd vanaf 1 januari 2017.

Daarnaast zijn er ook nog een aantal thema's die misschien niet onmiddellijk het vrijwilligerswerk aanbelangen, maar grote gevolgen kunnen hebben voor de toekomstige werking van organisaties.

Zo is er het plan van Minister van Justitie, Koen Geens, om het aantal rechtsvormen te beperken tot vier en dit in het kader van een grondige hervorming van de huidige situatie. Die hervorming zou er komen onder Europese druk en heeft als doel een vereenvoudiging van de wetgeving. Dit kan belangrijke gevolgen hebben voor het vrijwilligerswerk, onder andere op het vlak van de verzekeringen en de aansprakelijkheid. Daarom zou het goed zijn om een deskundige uit te nodigen op één van de volgende vergaderingen om meer uitleg over deze hervorming te komen geven.

Daarbij denken we aan Mevrouw Marleen Deneff, een specialiste op het vlak van wetgeving rond VZW's. Misschien kunnen we ook iemand uitnodigen van het kabinet van Koen Geens zelf (Enrico zal dit navragen).

- **Vrijwilligerswerk en voogdij**

In een antwoord op de administratie van de FOD Sociale Zekerheid, heeft de Rijksdienst voor Ziekte- en Invaliditeit (RIZIV) gesteld dat, de voogdij (24 DECEMBER 2002. - Programmawet (I) (art. 479) - Titel XIII - Hoofdstuk VI : Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.) , in bepaalde situaties als vrijwilligerswerk kan worden beschouwd in de zin van de vrijwilligerswet.

Het uitoefenen van een functie als voogd kan volgens de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) niet

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

altijd gebeuren in het kader van het vrijwilligerswerk en dit om onder meer om de volgende redenen:

- Het vrijwilligerswerk is elke activiteit¹:

a) die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht;

b) die verricht wordt ten behoeve van één of meer personen, andere dan degene die de activiteit verricht, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel;

c) die ingericht wordt door een organisatie anders dan het familie- of privé-verband van degene die de activiteit verricht;

d) en die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling;

- De modaliteiten met betrekking tot de terugbetaling van de door de vrijwilliger gemaakte kosten (reëel en forfaitair) zijn fundamenteel verschillend van de bedragen die worden voorzien voor het uitoefenen van het voogdijschap. Zo moet een vrijwilliger een duidelijke keuze maken tussen het ontvangen van een forfaitaire of een reële vergoeding voor de terugbetaling van de kosten en zijn de bedragen begrensd², terwijl voor de voogdij deze combinatie wel mogelijk is.³ Er is eveneens een verschillende behandeling op fiscaal vlak: zo worden op de vrijwilligersvergoedingen binnen de wettelijke grenzen geen inkomstenbelastingen geheven, maar heeft de wetgever voor de vergoedingen in het kader van de uitoefening van het voogdijschap een vrijstelling voorzien voor ten hoogste vijf, tijdens het belastbaar tijdperk, uitgeoefende voogdijopdrachten⁴. Deze bedragen voor de voogdijopdrachten liggen een stuk hoger dan de dagelijkse en jaarlijkse maximumbedragen voor de terugbetaling van de kosten bij vrijwilligers.

Het bedrag van 500 € (geïndexeerd) per voogdij is ook geen onkostenvergoeding. Het verslag aan de Koning in het koninklijk besluit van 22 december 2003 tot uitvoering van Titel XIII, Hoofdstuk 6 " Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen " van de programmawet van 24 december 2002 stelt immers: *"Er moet overigens worden benadrukt dat het forfait (500 euro) is opgetrokken teneinde meer rekening te houden met de werklast van de voogd. Het bedrag van de kosten waarop de voogd recht heeft, is geïnspireerd op het koninklijk besluit van 18 december 1998 houdende vaststelling van de regels en barema's tot bepaling van het ereloon, de emolumenten en de kosten van de schuldbemiddelaar."*

De wet over de NBMV-voogdij voorziet in een voorafgaande kennisgeving van twee maanden, wat niet verenigbaar is met vrijwilligerswerk.

Bovendien worden voogden die het zelfstandigenstatuut hebben aan dezelfde regeling en barema's onderworpen, en het mag niet zo zijn dat zelfstandigen enkel een onkostenvergoeding krijgen en geen betaling voor hun zelfstandige activiteit, die per definitie een winstoogmerk heeft (het enige verschil is dat zij onderworpen zijn en belastingen moeten betalen vanaf de 6de voogdij).

---

¹ Artikel 3, 1° van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, hierna vrijwilligerswet genoemd.

² Artikel 10 van de vrijwilligerswet.

³ Artikelen 6 tot en 7ter van het koninklijk besluit van 22 december 2003.

⁴ Art. 38, § 1, eerste lid, 21° van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 2002.

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

Conclusie: Deze vorm van voogdij kan niet gebeuren als vrijwilliger en in het toepassingsgebied van de vrijwilligerswet. De voogden van de niet-begeleide minderjarigen zijn dus geen vrijwilligers zoals bepaald in de wet van 3 juli 2005. Deze analyse betreft trouwens enkel het voogdijschap van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Andere vormen van voogdijschap kunnen wel degelijk worden uitgeoefend in het kader van de vrijwilligerswet.

• **Varia**

- er is de vraag van het Duitstalige lid om het advies ook in het Duits te vertalen: nu is dit nog niet voorzien;
- het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 oktober 2002 tot oprichting van de Hoge Raad voor vrijwilligers is goedgekeurd door de Ministerraad. De tekst moet nu nog voor advies naar de Raad van State. Na goedkeuring zal het koninklijk besluit worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad (voorziene datum: eind september 2016).

Wel zullen we het huishoudelijk reglement, na de publicatie van het koninklijk besluit, moeten herbekijken: dit zal eerst in het Bureau gebeuren, daarna kan de algemene vergadering het voorstel bediscussiëren en goedkeuren.

- De kilometervergoeding voor de periode 01/07/2016 tot en met 30/06/2017 bedraagt 0,3363 EUR.

3.5. De vijfde algemene vergadering (augustus 2016)

- **Adviesaanvraag van de Commissie voor de Sociale Zaken over het wetsvoorstel betreffende de samenlevingsdienst**

A. Discussie

De leden stellen vast dat het advies, dat in juli werd gevraagd, wordt verwacht tegen eind augustus. De Raad is verwonderd over deze termijn, die in volle vakantieperiode begint en eindigt, en hem dus niet de mogelijkheid geeft om bijeen te komen vooraleer zijn advies op te maken.

Het secretariaat van de HRV heeft het secretariaat van de Kamer laten weten dat de HRV op 31/08 bijeenkomt. Het is dus logisch dat het advies niet de dag daarop kan worden opgemaakt en niet binnen de termijn zal kunnen worden bezorgd.

De HRV had reeds een advies opgemaakt over een gelijkaardig wetsvoorstel in 2011; het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk en de Plate-forme francophone du Volontariat hebben zich ook daarover uitgesproken. Behalve deze documenten hebben de leden een vergelijkende tabel van beide wetsvoorstellen ontvangen, dat door het secretariaat werd opgemaakt.

Een lid merkt op dat het wetsvoorstel naar het arbeidsrecht verwijst en dat daarin woorden die naar verschillende situaties verwijzen door elkaar worden gebruikt.

De leden zijn ook van mening dat het overwogen statuut niet kan gelijkgesteld worden met vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 2005; de HRV zou dus kunnen voorstellen het woord « vrijwilligerswerk » in het voorstel te schrappen. In het voorstel is inzetbaarheid een doel, wat losstaat van vrijwilligerswerk. Men ziet dat dit debat al lang

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

duurt, maar dat het opnieuw actueel wordt. Men kan zich afvragen of er een verband is met het voorstel van Benoit Lutgen over het burgertraject.

De Voorzitter bevestigt dat verschillende teksten inderdaad onlangs werden ingediend om de sociale band met de jongeren nieuw leven in te blazen. In al deze teksten wordt gepoogd een verband te leggen met de wet van 2005, met het statuut als doel, maar zonder de criteria ervan na te leven. Deze vaststelling bevestigt wat werd verwoord in de evaluatie van de wet door de HRV, ook wat betreft de verwarring met het aspect arbeid. Moet men zich uitspreken over de doelstellingen van dit wetsvoorstel? De kwestie van de financiering zou misschien moeten worden besproken.

Bepaalde jeugdorganisaties werden eerst door de beleidsverantwoordelijken gepolst. Ze hebben zich niet uitgesproken over het feit of de samenlevingsdienst al dan niet vrijwilligerswerk is. Deze projecten wekken alleszins veel verwachtingen bij de jongeren en de jeugdorganisaties.

De jeugdorganisaties stellen zich niet op als verdedigers van dit wetsvoorstel maar zijn van mening dat het grondiger moet worden onderzocht door de jeugdsector.

In de jeugdsector zijn er reeds engagementen die lijken op wat in het voorstel is beschreven, zodat de jeugdorganisaties zich afvragen waarom een nieuw statuut dus nodig is. Ze juichen evenwel het doel van dit voorstel toe. Het is echter stigmatiserend dat steeds jongeren tot een engagement worden aangezet, alsof ze geen burgers zouden zijn die zich daartoe zouden aangesproken voelen.

Een lid is van mening dat het niet volstaat te beweren dat het geen vrijwilligerswerk is, want indien een nieuw statuut wordt ingevoerd, zal dit betrekking hebben op alle bestaande organisaties en zal ze misschien in moeilijkheden brengen.

Een lid antwoordt dat de HRV dit nochtans heeft gedaan in zijn advies over semi-agorale arbeid: hij heeft zich tevreden gesteld met het leggen van een grens met het vrijwilligerswerk.

Het voorstel verwijst naar sociaal-professionele inschakeling: het voorstel heeft dus betrekking op drie gebieden: vrijwilligerswerk, arbeidsrecht en opleiding. De HRV is evenwel gekant tegen elke verwarring tussen vrijwilligerswerk en arbeid.

Wat de financiering betreft: het bedrag van de uitkering is niet gepreciseerd (moet in een KB worden bepaald); het zou dus hoger kunnen liggen dat de kostenvergoeding voor de vrijwilligers. Waarom gelijkaardige engagementen op een verschillende manier vergoed? Dit leidt tot discriminaties. Het doel is lofwaardig: de jongeren aanmoedigen zich in te zetten in het verenigingsleven, maar er mag geen concurrentie ontstaan tussen het vrijwilligerswerk en de samenlevingsdienst.

Een lid stelt voor het verenigingsleven te ondersteunen door in het advies alternatieven voor te stellen die tot doel hebben het vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 2005 te versterken.

Een lid is van mening dat er geen concurrentie moet gevreesd worden want de jongeren zullen de sectoren uitkiezen die hen interesseren, waarmee ze affiniteiten hebben.

Verschillende leden verklaren verder dat gelet op het groot aantal uren voorzien voor de samenlevingsdienst (bijna voltijds), het voorstel betrekking heeft op jongeren die zich gedurende enkele maanden daaraan gaan wijden, terwijl de vrijwilligers vaak jongeren zijn die studeren, werken, enz. en die dus minder tijd vrijmaken voor hun engagement. Ze zijn van mening dat dus niet moet worden gewezen op een mogelijke concurrentie. Een lid geeft aan dat zijn organisatie interesse heeft voor de samenlevingsdienst, die anders zou beheerd worden dan het vrijwilligerswerk. Er is daarentegen wel een mogelijke concurrentie met arbeid en dus het risico dat de verenigingen financieringen zouden kunnen verliezen.

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

In het advies van 2011 was vermeld dat « de HRV het wetsvoorstel niet kan steunen ». Zou men niet genuanceerder moeten zijn?

Er bestaat ook een vrijwillige militaire dienst, die zopas werd geëvalueerd. Hij heeft niet veel bijval gekend.

Een lid is van mening dat het advies van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk zeer goed is en als inspiratiebron kan dienen.

Wat de financiering betreft: hoe zullen de verenigingen die deze jongeren die hun samenlevingsdienst zullen doen, kunnen opvangen? Is een financiering voorzien voor de verenigingen, die het al moeilijk hebben met het omkaderen van hun vrijwilligers? Het gaat hier om verschillende profielen waarvoor een verschillende omkadering nodig is.

Een lid is van mening dat het niet de verenigingen toekomt te moeten waarschuwen over de nodige financiering voor de begeleiding van deze jongeren. Een lid gaat hiermee niet akkoord want het gaat niet om vrijwilligerswerk; de verenigingen moeten zich dus uitspreken over de concrete uitvoering van dit nieuw statuut. Daarenboven zal iedere vereniging vrij kunnen kiezen of ze jongeren die hun samenlevingsdienst doen al dan niet wil opvangen.

Een lid vraagt of niet kan worden verwezen naar het semi-agoraal statuut. Een lid meent van niet omdat het semi-agoraal statuut in een prestatie-uitkering voorziet en het wetsvoorstel in een kostenvergoeding.

B. Beslissingen

De leden zijn het erover eens dat het advies van de HRV:

- de opgelegde termijn moet betreuren, tijdens dewelke de HRV wordt verondersteld zijn advies te verstrekken tijdens een periode waarin hij zeer moeilijk kan bijeenkomen en op een moment dat de Kamers hun werkzaamheden nog niet hebben hervat;
- moet aangegeven dat de HRV zich niet uitspreekt over de gegrondheid van het ontwerp als doel voor de samenleving, maar dat hij het gebruikte middel betwist, namelijk het verband met de wet over het vrijwilligerswerk;
- moet vragen dat in het wetsvoorstel het woord vrijwilligerswerk niet wordt gebruikt om de samenlevingsdienst aan te duiden;
- het standpunt van de HRV moet motiveren met technische verduidelijkingen (verwijzing naar het arbeidsrecht, onbekend bedrag van de kostenvergoeding, enz.);
- moet vermelden dat andere adviesraden ter zake bevoegd zijn: de Vlaamse Jeugdraad, de Conseil de la jeunesse, de NAR, enz.

De leden zijn het erover eens de financiering van de verenigingen niet in het advies te behandelen.

TO DO : Philippe Andrianne zal een adviesvoorstel opmaken.

- **Vorbereiding van de hoorzitting in de Commissie voor de Sociale Zaken over onze prioriteiten**

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

De Voorzitter deelt mede dat de HRV zeker zal worden uitgenodigd door de Commissie voor de Sociale Zaken om zijn evaluatie van de wet voor te stellen.

Een lid is van mening dat de ganse inhoud van de evaluatie belangrijk is en dat het dus niet wenselijk is dat de HRV de aandacht meer vestigt op bepaalde punten dan op andere.

Het secretariaat deelt mede dat de werkgroep van de administratie meermaals is bijeengekomen en een wetsvoorstel op basis van de verzoeken van de HRV heeft opgemaakt. De werkgroep heeft ook vertegenwoordigers van de FOD Werkgelegenheid ontmoet. Uit opzoekingen blijkt dat de RVA bevoegd zou blijven voor de aangifte van vrijwilligerswerk.

In de samenvatting van de evaluatie worden 6 wijzigingen van de wettekst gevraagd.

- Vrijwilligerswerk voor buitenlanders
- Kostenvergoeding
- Fietsvergoeding
- Gerechtig Wetboek (collectieve schuldenregeling)
- Rol van Fedasil
- Afschaffing van de RVA-aangifte (politieke opportuniteit gelet op wetsvoorstel Van Hoove)

De werkgroep heeft al tekstvoorstellen geformuleerd over al deze punten, behalve wat betreft de RVA-aangifte (waarvoor verschillende reglementeringen inzake werkloosheid moeten worden gewijzigd).

Ingevolge het advies van de Raad van State over het KB tot wijziging van het KB tot oprichting van de HRV, werden vragen gesteld door de Raad van State over de wettelijke basis van dit besluit. De meeste adviesraden werden immers bij een wet opgericht. De werkgroep heeft dus voorgesteld dat de wet van 2005 zelf de HRV zou oprichten.

De leden zijn het hiermee eens. Een lid geeft verder aan dat deze nieuwe wettelijke basis zou kunnen gekoppeld worden aan de toewijzing van een hoger budget. Moet de HRV verbonden worden aan een departement, een Minister of het Parlement ?

Het advies van de HRV zou inderdaad automatisch moeten worden gevraagd door de ministers of parlementsleden in sommige gevallen. Het advies van bepaalde raden is verplicht (bv.: NAR). Indien het advies niet binnen een bepaalde termijn wordt verstrekt, gaat men ervan uit dat het gunstig is. Indien de HRV verplichte advies zou vragen, zou dit kunnen leiden tot vergaderingen die dringend moeten worden bijeengeroepen.

Een voorontwerp van wet (nog niet beschikbaar op de website van de Kamer) brengt een technische wijziging aan in de wet betreffende de rechten van de vrijwilligers. Artikel 9, § 2 van de wet betreffende de rechten van vrijwilligers bepaalt dat sommige buitenlanders vrijwilligerswerk mogen doen (zodat de wet betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers niet op hen van toepassing is). Ingevolge een Europese richtlijn en de regionalisering van bevoegdheden inzake economische migratie zal deze wet betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers gedeeltelijk worden opgeheven en vervangen worden door een nieuwe wet met als titel « wet betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een bijzondere verblijfssituatie bevinden ».

Voormeld voorontwerp van wet beoogt enkel een aanvulling van artikel 9, § 2 van de wet betreffende de rechten van vrijwilligers opdat deze wet betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een bijzondere verblijfssituatie bevinden niet van toepassing zou zijn op de buitenlanders die vrijwilligerswerk mogen doen.

Indien de HRV bij het Parlement is uitgenodigd, zal de HRV vertegenwoordigd worden door de leden van het Bureau (of ten minste de 2 ondervoorzitters buiten de voorzitter).

- **Varia**

A. Wet over het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie

Een wet van 21 juli 2016 betreffende nieuwe voorwaarden om het leefloon te bekomen werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 2 augustus 2016. Deze wet, ingediend door Willy Borsus, veralgemeent het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI) dat reeds verplicht was voor jongeren onder de 25 jaar die recht hebben op het leefloon.

Ze maakt het GPMI verplicht voor alle « nieuwe » gerechtigden op het leefloon. Het gaat om een overeenkomst tussen de gerechtigde en het OCMW waardoor de gerechtigde zich ertoe verbindt werk te zoeken, een opleiding of een medische behandeling te volgen, enz. of een gemeenschapsdienst te leveren (die, volgens het wetsontwerp, in het kader van de wet van 2005 betreffende het vrijwilligerswerk past).

De gerechtigde op het leefloon kan een gemeenschapsdienst vrij kiezen (in de plaats van een van de andere opties), maar zodra de overeenkomst is ondertekend, wordt deze verplicht. Het niet-naleven van het GPMI kan aanleiding geven tot zware sancties zoals de opschorting van de hulp van het OCMW. Bepaalde personen zullen kunnen vrijgesteld worden van het GPMI, door middel van een gemotiveerde beslissing van het OCMW.

De HRV betreurt dat hij niet werd geraadpleegd terwijl deze wet betrekking heeft op het vrijwilligerswerk. Geen enkele van de aanwezige verenigingen werd individueel geraadpleegd tijdens de voorbereidende werkzaamheden of voor de studie waarmee Minister Borsus twee universiteiten had belast.

De leden beslissen dat de HRV Minister Borsus zal vragen waarom de HRV niet werd geraadpleegd. De HRV zal hem zijn evaluatie van de wet van 2005 bezorgen en zal hem vragen iedere verwarring tussen vrijwilligerswerk en gemeenschapsdienst te voorkomen.

De wet over het GPMI is niet in strijd met de wet betreffende de rechten van de vrijwilligers wat uitkeringen, verkeringen, enz. betreft. Het probleem is dat de gemeenschapsdienst verplicht is. Hoe kan er sprake zijn van een engagement uit vrije keuze wanneer het verlies van zijn leefloon het alternatief is?

TO DO:

- Ph. Andrianne en M. Henkinbrant stellen een brief voor Minister Borsus op.
- Ch. Dekeyser neemt contact op met de POD Maatschappelijke Integratie om de uitvoeringsbesluiten of omzendbrieven in verband met deze wet te bespreken.

B. Voorstel Van Hoof : vrijwilligerswerk van werklozen in het buitenland

Dit punt komt op de agenda van de volgende vergadering van het Bureau.

De Voorzitter wijst op een probleem in verband met dit voorstel: het vrijwilligerstoerisme, dat wordt georganiseerd door instellingen die soms filialen van buitenlandse organisaties zijn. Het gaat om projecten voor betalend vrijwilligerswerk in het buitenland. Een lid merkt op dat de wet over het vrijwilligerswerk geen betrekking daarop heeft. De jongeren zijn dus niet door de Belgische wet beschermd.

Een lid is van mening dat het voorstel Van Hoof duidelijk zou kunnen zijn wat betreft de definitie van de soorten bedoelde projecten. Te onderzoeken.

C. Advies van de Raad van State over het KB tot wijziging van het KB tot oprichting van de HRV

De Raad van State heeft enkele formele en twee inhoudelijke wijzigingen aangeraden.

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

Wat betreft het begrip « representatieve organisaties » vraagt de Raad van State dat criteria worden bepaald, wat ook geldt voor de « Franstalige, Nederlandstalige of Duitstalige organisaties volgens hun normale werkingswijze ». Beslissen de leden dat criteria worden bepaald of dat geen rekening wordt gehouden met het advies? Als alternatief kan een Verslag aan de Koning worden opgemaakt om uit te leggen waarom geen rekening wordt gehouden met de opmerkingen.

Indien het Kabinet geen criteria eist, beslist de HRV er geen in te voeren.

Indien het Kabinet criteria vraagt, geeft de HRV volmacht aan zijn leden om deze criteria te formuleren.

Een lid stelt zich vragen bij het feit dat sommige organisaties nationale zijn, en niet Nederlandstalig, Franstalig of Duitstalig in hun werking.

De Voorzitter herinnert eraan dat de criteria de benoemingen bemoeilijken en vertragen.

Een lid merkt op dat volgens de kandidatuurformulieren, de representativiteit moet worden gemotiveerd en moet worden aangegeven wie de koepelorganisatie vertegenwoordigt.

De leden veronderstellen dat de Raad van State formele criteria wenst: aantal vertegenwoordigde verenigingen, vertegenwoordigd geografisch gebied, (officiële) erkenning door de bevoegde overheden.

D. Het activiteitenverslag wordt thans afgewerkt (grafische vormgeving). Het zou in september klaar moeten zijn.

3.6. De zesde algemene vergadering (oktober 2016)

- **Opvolging adviezen evaluatie vrijwilligerswet/semi-agorale arbeid**

Het kabinet van Maggie De Block vroeg aan de Raad om een aantal prioriteiten voor te stellen. De overkoepelende organisaties (Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk en la Plate-forme francophone du Volontariat) schuiven onder andere de volgende punten naar voren:

- *de afschaffing van de verplichting van de voorafgaande aangifte van het vrijwilligerswerk via het formulier C45b bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)*. Ook na de zesde staatshervorming zou de RVA bevoegd blijven voor deze materie (dit moet nader worden onderzocht). De HRV maakt van deze afschaffing een absolute prioriteit, want in de praktijk zijn er toch heel wat situaties waarbij deze voorafgaande aangifte het vrijwilligerswerk ernstig belemmert.

Er bestaat een soort handboek voor de ambtenaren van de RVA over de wijze waarop zij een dergelijke aangifte moeten beoordelen. De kennis van het vrijwilligersveld bij de ambtenaren van deze overheidsdienst is in sommige gevallen echter vrij beperkt. Het probleem situeert zich vooral bij de regionale directeurs die een grote appreciatiebevoegdheid bezitten. Zo herinnert een lid zich een casus waarbij een regionaal kantoor van de RVA een eigen specifieke code had toegevoegd aan het formulier C45b om een persoon te beletten vrijwilligerswerk te verrichten bij een bepaalde categorie van sportclub. Ook bij een VZW die enkel vrijwilligers inzette voor de kindervang waren er moeilijkheden met de RVA omdat deze overheidsdienst stelde dat dit soort activiteit als betaald werk zou moeten worden beschouwd. Men kan dan als vrijwilliger of organisatie een rechtszaak opstarten maar dit vraagt heel wat tijd en energie (het duurt soms jaren alvorens er een definitieve uitspraak is). Veel werklozen zijn niet zo mondig en dienen geen klacht in of weten zelfs niet dat ze als vrijwilliger aan de slag kunnen gaan. Organisaties worden aangespoord om een degelijk en goed gestoffeerd dossier voor te stellen aan de RVA.

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

Het is ook nodig om een grondige analyse op te stellen van de omzendbrieven van de RVA met betrekking tot deze problematiek. Uit verschillende casussen (bv in het onderwijs, de sport,....) blijken er heel wat moeilijkheden te bestaan.

Bovendien zijn de sancties bij de niet-naleving zeer zwaar met onder meer de terugbetaling van de werkloosheidsuitkeringen als mogelijk gevolg.

Het is belangrijk dat we, als we worden gehoord door de bevoegde commissie van het Parlement, onze verzuchtingen kunnen stofferen met voorbeelden uit de praktijk. Iedere persoon heeft immers het recht om vrijwilligerswerk te doen, ongeacht zijn of haar situatie.

- er zijn ook heel wat *vragen over de vergoedingen*, meestal van de organisaties zelf. Het is essentieel dat daarover zo vlug mogelijk duidelijkheid komt. De DG Sociaal Beleid van de FOD Sociale Zekerheid heeft een parlementaire vraag ontvangen over de toepassing van de vrijwilligersvergoedingen in het basisonderwijs van Mevrouw Meryame Kitir. Zodra het antwoord hierop is gepubliceerd, zal dit ook aan de leden worden bezorgd;
- *het al dan niet toepassen van het arbeidsrecht* (ook voor wat welzijn op het werk betreft) op de vrijwilliger: blijkbaar zijn er soms problemen bij controles door inspectiediensten;
- *de problematiek van Belgen die in het buitenland vrijwilligerswerk verrichten*.

De Minister van Sociale Zaken zal een wetsvoorstel indienen bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers waarbij zij reeds een aantal aanpassingen aan de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers zal voorstellen. Deze aanpassingen worden door haar administratie opgesteld, in samenspraak met het secretariaat van de HRV en op basis van onze voorstellen en suggesties in onze adviezen over het 10- jarig bestaan van de vrijwilligerswet en de semi-agonale arbeid.

Het secretariaat heeft al een ontmoeting gehad met de diensten van de Algemene Directie individuele arbeidsbetrekkingen de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. Zij hebben geen weet van grote moeilijkheden met betrekking tot de toepassing van het arbeidsrecht in het vrijwilligerswerk en zijn geen voorstander van aanpassingen aan de vrijwilligerswet (voor wat deze materie betreft).

De komende weken is er ook nog een ontmoeting gepland met de diensten van dezelfde overheidsdienst, maar dan met de algemene directie Toezicht op het Welzijn op het Werk.

Er is aan Greet Van Gool, één van de initiatiefnemers van de vrijwilligerswet, gevraagd om de problematiek rond het vrijwilligerswerk in het buitenland te analyseren. Zij zal onder andere het Europees Vrijwilligerswerk in het kader van verordening (EU) nr 1288/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van « Erasmus + bekijken en daarover verslag uitbrengen aan de HRV op één van de volgende algemene vergaderingen.

TO DO:

- Emmeline Orban zal de omzendbrief van de RVA doorsturen naar het secretariaat voor verdere verspreiding onder de leden;
- contact opnemen met Enrico Leenknecht (de verantwoordelijke bij het kabinet voor het vrijwilligerswerk). Hij heeft een inter-kabinetten overleg beloofd voor de materies die de verschillende overheidsdiensten aanbelangen zoals Werk en Economie (voor het aspect van de verzekeringen);
- oproep om concrete casussen door te sturen naar het secretariaat;

- nagaan hoe het vrijwilligerswerk van Belgen in het buitenland wordt geregeld.
- **Bespreking van het wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende Werkloosheidsreglementering wat het vrijwilligerswerk in het buitenland betreft**

Dit wetsvoorstel wil de periode van vrijwilligerswerk in het buitenland voor jonge werklozen en vergoedingsgerechtigde werklozen laten meetellen voor respectievelijk de beroepsinschakelingstijd en de periode van werkloosheid. Er is op dit ogenblik geen verplichting om binnen een bepaalde termijn een advies te formuleren op het wetsvoorstel, maar gezien de hierboven vermelde prioriteiten is het toch belangrijk dat de Raad hierover een gefundeerd standpunt uitbrengt.

Tijdens het debat komen de volgende punten aan bod:

- moet er een lijst komen van erkende organisaties die werken met vrijwilligers in het buitenland? Het is niet zo gemakkelijk om een dergelijke lijst op te stellen: welke organisatie komt al dan niet in aanmerking? Moet de Raad zich hierover uitspreken?
- het is niet aan de Raad om zich uit te spreken of de personen die vrijwilligerswerk verrichten in het buitenland al dan niet hun uitkering kunnen behouden. We zouden in ons advies enkel kunnen stellen dat de vrijwilliger zijn rechten behoudt op bijvoorbeeld een werkloosheidsuitkering of een gezinsbijslag nadat hij of zij terugkeert naar België....
- er bestaat misschien een risico op misbruiken waarbij een persoon naast zijn uitkering ook nog eens een loon ontvangt van bijvoorbeeld een NGO;
- wordt het vrijwilligerswerk in het buitenland gelijkgesteld met de dagen van de beroepsinschakelingstijd?
- in dit voorstel komen vooral de beschikbaarheid de inschakeling op de arbeidsmarkt aan bod: er zijn weinig referenties naar het engagement van de burger;
- we kunnen moeilijk de afschaffing van de voorafgaande aangifte van het vrijwilligerswerk aan de RVA in het binnenland behouden, terwijl we deze voor het buitenland zouden behouden. Misbruiken moeten aangepakt worden, maar daarvoor bestaan andere controlemechanismen;
- voor het Europese vrijwilligerswerk (EVS) bestaan er strikte regels en voorwaarden. Deze vorm van vrijwilligerswerk kan mogelijks als inspiratiebron dienen voor een regeling van werkzoekenden die in het buitenland vrijwilligerswerk gaan doen,
- de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt kan ook in het buitenland worden gecontroleerd (via skype, mail, schriftelijke rapportering,.....);
- wat met de andere uitkeringen zoals de gezinsbijslag (ook JINT heeft dit reeds aangehaald)?;
- er moet een duidelijk onderscheid zijn tussen de beschikbaarheid van de arbeidsmarkt en vrijwilligerswerk. Het gebeurt steeds meer dat het vrijwilligerswerk wordt ingezet als een instrument voor andere doelstellingen zoals het verhogen van de arbeidskansen, de re-integratie,....
- de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt is toch wel belangrijk, ook de duur van die beschikbaarheid speelt een rol (hoelang is men in het buitenland).
- zoals hierboven aangehaald, willen we de voorafgaande verklaring aan de RVA van het vrijwilligerswerk afschaffen (met de mogelijkheid van die overheidsdienst om dit te weigeren), maar we wensen ook dat personen de kans krijgen om, zonder al te veel formaliteiten, vrijwilligerswerk te verrichten in het buitenland;

In deze algemene vergadering zullen we niet alle aspecten van dit voorstel kunnen analyseren. Daarom is het noodzakelijk om een werkgroep op te richten - ook met externe deskundigen - die dit verder kan bestuderen om tot een gefundeerd en gestoffeerd advies te komen (dit kan dan later ter discussie en ter goedkeuring aan de algemene vergadering van de HRV worden voorgelegd).

TO DO: de leden Emmeline Orban, Nadia Cornejo en Isabelle Brouwers zullen samen komen en een ontwerp van tekst opmaken dewelke als basisdocument kan dienen voor de opstart van een werkgroep. Daarbij zullen mogelijks ook externe deskundigen worden uitgenodigd.

- **Verslag ontmoeting secretariaat met de juridische dienst van de POD Maatschappelijke integratie**

Het secretariaat heeft begin september een ontmoeting gehad met de juridische dienst van de Programmatorische dienst Maatschappelijke Integratie naar aanleiding van de publicatie in het Belgisch Staatsblad (BS van 2 augustus 2016) van een wetsoepassing. Daarbij zou de doelgroep van het geïndividualiseerd project van maatschappelijke integratie fors worden uitgebreid.

De voorzitter heeft in naam van de Raad een brief gestuurd aan de bevoegde Minister Willy Borsus om zijn ongerustheid te uiten over de mogelijke gevolgen van deze wetsoepassing.

Daarbij hebben we onder andere het gebruik van het vrijwilligerswerk aangekaart in een context van verplichtingen met eventuele sancties. Kan men spreken van een vrij engagement als de betrokkene mogelijk zijn uitkering verliest bij de niet naleving ervan?

De juridische dienst van de POD Maatschappelijke Integratie trachtte ons gerust te stellen door op te werpen dat:

- het vrijwilligerswerk is slechts één van de vele elementen om na te gaan of de persoon al dan niet zijn rechten (op maatschappelijke integratie) behoudt;
- in het verleden zijn er geen noemenswaardige problemen vastgesteld bij het opnemen van vrijwilligerswerk als één van de elementen in het persoonlijke plan;
- de betrokkene kan op elk moment vragen om het persoonlijke plan tussen hem en zijn sociale assistent aan te passen: het is dus geen verplichting om het vrijwilligerswerk verder te zetten als de persoon dit niet meer ziet zitten;
- er moet nog een koninklijk besluit worden opgesteld: de definitieve versie zal ook naar het secretariaat van de HRV worden verstuurd;
- eventuele sancties zouden pas op het einde van het volledig traject aan bod komen;
- de juridische dienst streeft ernaar dat alle OCMW's en gemeenten op uniforme wijze de wetgeving interpreteren en toepassen;
- deze dienst zal ook een omzendbrief opstellen voor alle ocmw's en gemeenten: daarbij zouden zij ook melding willen maken van de websites van de overkoepelende organisaties (zoals het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk la Plate-forme francophone du Volontariat).

De leden hebben toch een aantal bedenkingen bij deze wetsoepassing:

- in de praktijk kan het vrijwilligerswerk wel degelijk een rol spelen bij de beoordeling van het traject van de betrokkene (en dus leiden tot sancties);

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

- de sociaal assistent kan indirect het vrijwilligerswerk gebruiken als instrument om de persoon onder druk te zetten;
- een lid werpt op dat het OCMW in het verleden het niet vervullen van vrijwilligerswerk heeft gebruikt als argument om bepaalde sancties op te leggen;
- zijn er hier geen parallellen met de voorstellen rond gemeenschapsdienst, al dan niet verplicht, of met de taakstraf?
- wat met de idee om de overkoepelende organisaties te vermelden op de omzendbrief naar de gemeenten en de steden? Een verwijzing naar deze organisaties op de website van de POD Maatschappelijke Integratie kan, maar we moeten toch voorzichtig blijven....
- het OCMW neemt soms beslissingen die dramatische gevolgen kunnen hebben voor de persoon;
- we hebben op dit ogenblik geen weet van rechtszaken: wel is het nuttig om eventuele casussen te verzamelen met betrekking tot het gebruik van het vrijwilligerswerk als één van de elementen in een traject van maatschappelijke integratie.

TO DO:

- de HRV zal dit dossier nauwlettend opvolgen, onder andere via de contacten van het secretariaat met de juridische dienst van de POD Maatschappelijke Integratie. Wanneer we de toestemming krijgen om het ontwerp van koninklijk besluit vrij te geven, zullen we dit ook doorsturen naar onze leden;
  - casussen verzamelen met betrekking tot het gebruik van het vrijwilligerswerk als één van de elementen in een traject van maatschappelijke integratie.
- **Vorbereiding van een uiteenzetting van Marleen De Nef over de hervorming van de vennootschappen**

Marleen De Nef, specialiste in deze materie, zal in de loop van het voorjaar van 2017 worden uitgenodigd voor een uiteenzetting over de hervorming van het vennootschapsrecht. Er werd aan Geraldine Mattens gevraagd om met deze professor contact op te nemen.

Eventueel zal Beatrijs Pletinck met deze professor contact opnemen.

- **Welke thema's willen we in 2017 aankaarten?**

Zie de hierboven aangehaalde punten.

- **Opvolging koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 oktober 2002 tot oprichting van de Hoge Raad voor Vrijwilligers**

Het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 oktober 2002 tot oprichting van de Hoge Raad voor Vrijwilligers zou zich op dit ogenblik bij de diensten van de Koning bevinden voor ondertekening. We hopen dat dit koninklijk besluit in de loop van de volgende weken kan worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

- **Varia**

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

- In Brussel zou er een tentoonstelling rond vrijwilligerswerk (met standjes van organisaties) plaatsvinden bij de Europese Commissie op 25 oktober: het is de bedoeling om de Europese ambtenaren warm te maken voor het vrijwilligerswerk;
- Invitatie voor de leden van de HRV voor een concert in het koninklijk Paleis op woensdag 19 oktober om 20h00;

3.7. De zevende algemene vergadering (november 2016)

• Opvolging van de adviezen evaluatie van de wet Vrijwilligers/sem agoraal werk

Een lid vraagt het advies van de beleidscel over de toepassing van het arbeidsrecht op vrijwilligerswerk. Op dit moment is er bij de administratie een werkgroep die zich over deze kwestie buigt. Het kabinet heeft zich niet uitgesproken.

De vertegenwoordiger van de beleidscel van de Minister van Sociale Zaken laat weten:

- Er is een ontwerp van wet om de wet van 2005 te wijzigen. Dit zal aan de HRV worden voorgelegd om te bekijken of het aan zijn verwachtingen voldoet.
- Begin 2018 start het politiek overleg, in het bijzonder met de kabinetten Financiën en Werk. De discussie zal voornamelijk gaan over het gedeelte RVA.
- De aanpassing van de wet van 2005 zou in januari 2018 moeten plaatsvinden.
- Wat het advies "semi-agoraal" betreft, is het probleem dat er te weinig middelen zijn om het te onderzoeken. Aan de DG Beleidsondersteuning van de FOD Sociale Zekerheid is gevraagd op zoek te gaan naar de nodige fondsen om een universitaire studie te financieren. Dit zal op de beleidsagenda 2018 staan. Het kabinet zal regelmatig naar de HRV komen om de teksten voor te leggen.
- De hoorzitting in het Parlement vindt plaats in 2017.

De leden bekijken de verzoeken van de HRV in zijn advies over de wet van 2005.

Met uitzondering van de RVA-aangifte, waarover nog moet worden overlegd op beleidsniveau, werden alle gevraagde wetswijzigingen in een tekst opgenomen die aan het kabinet zal worden bezorgd en als basis zal dienen voor een wetsontwerp.

De vraag van vennootschappen met sociaal oogmerk werd eveneens meegenomen.

De Voorzitter hamert erop dat ook de gewesten betrokken moeten zijn bij het overleg tussen de kabinetten, want zij zijn nu bevoegd voor tewerkstelling en lijken dit niet toe te passen zoals de RVA.

Het kabinet keurt deze suggestie goed en heeft aan Vlaamse zijde al contacten.

De HRV heeft geen directe informatie over de wijziging van het Wetboek van vennootschappen. De vertegenwoordiger van de beleidscel van de Minister van Sociale Zaken wil, indien dit nodig blijkt, nagaan of iemand van het kabinet van Justitie wat meer uitleg kan komen geven tijdens een vergadering van de HRV.

Wat het internationale luik betreft, vraagt Greet Van Gool, die niet op de vergadering aanwezig kan zijn, de HRV om zijn verzoek te verduidelijken. Zij stelt voor een inventaris van alle reglementen en richtlijnen op te stellen en verwijst naar Verordening (EU) 375/2014 oprichting van het Europees Vrijwilligerskorps voor humanitaire hulpverlening.

Een lid laat weten zich zorgen te maken over deze verordening. Deze zou het bv. mogelijk maken vrijwilligerswerk te verrichten voor "private" ondernemingen die instaan voor de opvang van asielzoekers.

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

Een lid stipt aan dat een onderscheid dient te worden gemaakt tussen het Europees Vrijwilligerskorps voor humanitaire hulpverlening en het Europees Solidariteitskorps.

Een lid voegt hieraan toe dat er, wat betreft de nationale afdelingen van het Rode Kruis, hierover contacten zijn geweest met de EU. Het Europees bureau van de nationale afdelingen heeft hierover een uitvoerig advies geformuleerd. Er wordt gewezen op het feit dat de directeur van dit Europees bureau, Denis Haveaux, een Belg is.

Wat de toepassing van het arbeidsrecht op het vrijwilligerswerk betreft, is de werkgroep van de administratie tot de voorlopige conclusie gekomen dat een wetswijziging niet nodig is. De DG Welzijn van de FOD WASO, die zich bezighoudt met het aspect preventie, heeft voorgesteld gevallen die hun inspectiedienst is tegengekomen en de antwoorden van de FOD aan de werkgroep te melden. We zullen deze oproep opnieuw lanceren.

Een lid signaleert dat heel wat Franstalige verenigingen hierover vragen hebben: moeten vrijwilligers het arbeidsreglement ondertekenen? Moeten vzw's de prestatiefiches van hun vrijwilligers invullen? Om te bepalen of een vzw een Comité voor preventie en bescherming op het werk moet oprichten, dient rekening te worden gehouden met het aantal actieve vrijwilligers, of enkel met het aantal werknemers?

Aan Vlaamse zijde werden hierover nog geen vragen gesteld, aldus een lid.

Vanaf 1/1/2018 zullen de Vlaamse provincies niet meer verantwoordelijk zijn voor de collectieve verzekering. De vraag is: hoe zal de opgebouwde reserve worden benut (en, wat belangrijk is, volgens de antwoorden op parlementaire vragen gesteld aan Vlaamse zijde)? Er was een evaluatie gepland van het gebruik van de middelen – heeft deze plaatsgevonden? Hoe zit het aan Franstalige zijde? Een lid vermeldt een commissie die zich buigt over de pistes in verband met de verzekeringen. Zij bestaat uit medewerkers van de verschillende Vlaamse departementen, vertegenwoordigers van de Vereniging van steden en gemeenten en het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk. Deze commissie werd opgericht in het kader van het Vlaams decreet Vrijwilligerswerk.

De Duitstalige gemeenschap heeft niets ontvangen sedert 2013 maar zijn blijft deze collectieve verzekering voorstellen die ze betaalt op de eigen fondsen.

Hierover moeten we informatie hebben alvorens we naar het Parlement gaan.

De Voorzitter vraagt of de materie geregionaliseerd is, want de Loterij blijft nationaal. De vertegenwoordiger van de beleidscel van de Minister van Sociale Zaken antwoordt dat de Nationale Loterij bevoegd blijft om te beslissen of er nog bedragen worden toegekend voor de collectieve verzekering. De laatste keer dat er geld werd toegekend aan de Provincies, was in 2010. De HRV zou Minister Geens hierover moeten aanspreken.

Het ministerieel besluit over het protocolakkoord met de provincies staat niet in het BS, en ondanks de vragen van de HRV hebben we het nooit gekregen.

Een lid stipt aan dat er een Commissie voor de toegang tot bestuursdocumenten bestaat.

Voor wat de Duitstaligen betreft, kan de vraag aan bod komen tijdens een vergadering in januari met de Minister-President van de Duitstalige gemeenschap.

TO DO:

- Organisatie van een plenaire vergadering over het vrijwilligerswerk op Europees niveau.
- Organisatie (via het bureau) van een vergadering tussen de platformen om praktische gevallen voor te leggen betreffende de toepassing van het arbeidsrecht.
- Punt verzekeringen op de agenda plaatsen van een volgende vergadering.
- Stand van zaken over de collectieve verzekering op vragen bij de provincies.

- **Uiteenzetting door Greet van Gool over vrijwilligerswerk in het buitenland/Bespreking van het voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, wat vrijwilligerswerk betreft.**

Gelet op de afwezigheid van Greet Van Gool wordt dit punt uitgesteld.

Isabelle Brouwers, Emmeline Orban en Nadia Cornejo hebben een voorstel van advies opgesteld over het wetsvoorstel over vrijwilligerswerk door jongeren in de beroepsinschakelingstijd en werklozen met een uitkering.

Het ontwerp van advies wordt aan de leden voorgesteld. Dit zijn de grote principes:

- European Voluntary Service onderbreekt de looptijd niet; dit zou moeten worden uitgebreid tot alle vormen van vrijwilligerswerk.
- Volledig werklozen met een uitkering kunnen vrijwilligerswerk verrichten in het buitenland wanneer de werkloosheidsuitkeringen worden bevroren.
- Een beperking in de tijd is niet echt nodig, aangezien geen tegemoetkoming wordt toegekend.
- Vrijwilligerswerk in het buitenland moet door een erkende vereniging worden georganiseerd.
- Men hoeft geen toestemming te vragen aan de RVA, maar de vrijwilliger moet wel een aangifte doen van zijn vertrek met een dergelijke organisatie.

De leden bespreken het voorstel, meer in het bijzonder over de verplichte melding bij de RVA. Dit lijkt onvermijdelijk, want de RVA moet de uitkeringen bevroren en mag de belanghebbende niet oproepen tijdens zijn verblijf in het buitenland. Dit gedeelte zou anders moeten worden geformuleerd, want de HRV vraagt deze aangifte te schrappen voor vrijwilligerswerk in België. De werkloze of de jongere in de beroepsinschakelingstijd zou enkel een attest van de erkende vereniging moeten sturen waarin de data van het vrijwilligerswerk in het buitenland worden vermeld.

De RVA-reglementering laat bepaalde categorieën van personen al toe vrijwilligerswerk in het buitenland te gaan doen, maar het gaat om niches, per domein (bv. humanitaire acties) of per profiel (leeftijd, enz.). De HRV wil dat dit wordt uitgebreid tot alle types van vrijwilligers en dat dit een recht wordt, niet een mogelijkheid van vrijstelling waarbij de RVA naar eigen goeddunken kan beslissen. We moeten wel opletten dat hierdoor de rechten van mensen, die reeds vrijwilligerswerk in het buitenland verrichten zonder toelating of verlies van uitkering (vakantie en 60-plussers), niet worden verzwakt.

TO DO: Opstellers van het voorstel moeten hierboven genoemde elementen toevoegen. Finale tekst zal in het bureau worden goedgekeurd.

- **Opvolging van de wijzigingen van de wet inzake maatschappelijke integratie (project Borsus) en gevolgen voor de vrijwilligers**

De HRV heeft een antwoord ontvangen van Minister Borsus. Deze bevestigt dat de wet over het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI) en de wet over het vrijwilligerswerk niet met elkaar in strijd zijn.

De HRV blijft er echter van overtuigd dat dit problemen met zich mee zal brengen gezien de beperking van de gemeenschapsdienst; Uiteindelijk zijn het de leefloongerechtigde en de organisaties die gepenaliseerd dreigen te worden.

We zouden het advies ter zake moeten krijgen van de Raad van State, want de verwijzing naar de wet van 2005 zou moeten worden ingetrokken naar aanleiding van het advies van de Raad van State, die van mening was dat de wet niet naar vrijwilligerswerk mag verwijzen, want dit wordt

Activiteitenverslag 2016 Hoge Raad voor Vrijwilligers

zonder verplichting uitgevoerd. Hierover is er een parlementaire vraag geweest, en de minister heeft geantwoord dat het woord "vrijwilliger" uit de GPMI-wet werd geschrapt.

De omzendbrief aan de OCMW's verwijst nochtans naar de wet over het vrijwilligerswerk.

Een lid stelt dat het standpunt van de HRV moet zijn dat gemeenschapsdienst geen vrijwilligerswerk is.

Volgens een lid blijkt binnen het netwerk armoedebestrijding dat personen die tot kwetsbare groepen behoren, zich, gelet op de sancties die hen boven het hoofd hangen, ertoe gedwongen voelen de voorwaarden van het door de sociaal assistenten voorgestelde GPMI te aanvaarden.

Het platform had een open brief geschreven en hetzelfde soort antwoorden ontvangen. Het kabinet had zijn akkoord gegeven voor een vergadering.

TO DO:

- Een antwoord aan Minister Borsus opstellen waarin staat dat, ook al wordt « vrijwilligerswerk » niet gebruikt in de wet, deze wet het vrijwilligerswerk feitelijk wel verdraait door het bindend te maken (de sociaal assistent moet zijn akkoord geven voor elke wijziging van het GPMI, de OCMW's die het GPMI opstarten krijgen bijkomend budget; welnu, vrijwilligerswerk is het gemakkelijkst te realiseren door de sociaal werkers van het OCMW) ; vermelden dat een kopie van de brief naar Minister De Block wordt gestuurd.
- Een vergadering organiseren tussen het kabinet Borsus, de HRV en de platformen.

• De nieuwe vergaderingen van de onkosten voor vrijwilligers

Het secretariaat deelt de maximumbedragen van de forfaitaire vergoedingen in 2017 mee: 33,36 € per dag en 1334,55 € per jaar.

Moet het wettelijk jaarbedrag precies 40 keer het dagbedrag zijn? Van bij het begin scheelde het een aantal centen. Het is gevaarlijk om een dergelijke parallel te trekken, want sommige sectoren zullen vragen het aantal dagen te verhogen in functie van de situatie op het terrein. Bovendien dreigt het gevaar dat de vzw zal moeten bewijzen dat een vrijwilliger wel degelijk een bepaald aantal dagen actief is geweest.

Volgens een lid is het nochtans logisch dat de bedragen gelinkt zijn. Dit kan problemen veroorzaken met de fiscus en de vrijwilligers dragen hiervan de gevolgen. Hierover zijn er heel wat vragen aan Vlaamse zijde, want indien een organisatie 40 keer per jaar het maximumbedrag toekent, wordt het toegelaten jaarbedrag met een paar centen overschreden. In de tijd van de Belgische frank was er een correlatie.

De regelgeving bepaalt dat de bedragen elk afzonderlijk worden geïndexeerd. Moet ook het indexeringssysteem worden herzien, nu de wet wordt geëvalueerd?

Het Rode Kruis Vlaanderen gebruikt een applicatie die de vrijwilliger een waarschuwing stuurt wanneer het plafond wordt overgeschreden, maar toch zijn er nog vragen.

TO DO:

- Dit punt wordt op de agenda gezet zodat de verenigingen concrete gevallen kunnen opsturen.
- De beleidscel onderzoekt of er een oplossing mogelijk is om het bedrag af te ronden, dan wel of kan worden verzekerd dat de fiscus zich ertoe kan engageren vrijwilligers hiervoor niet te penaliseren.

- **Opvolging van het ontwerp van KB tot wijziging van het KB van 2 oktober 2002 tot oprichting van de Hoge Raad voor vrijwilligers**

Het koninklijk besluit ligt bij de Koning voor ondertekening en zal binnenkort worden gepubliceerd.

- **Varia**

Jacky Cloth kondigt ons de oprichting van een Duitstalig platform voor vrijwilligerswerk aan (waarvan hij tijdelijk het voorzitterschap bekleedt).

Er zijn net twee parlementaire vragen ingediend:

- is het mogelijk de vergoeding voor de vrijwilliger niet uit te betalen maar naar een andere vereniging te sturen? Kan de vrijwilliger in die situatie deze gift fiscaal aftrekken?
- kan de vergoeding door een "derde" bedrijf worden uitbetaald?

4. de werkgroepen

Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers is de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) een ruime denkoefening gestart, over wat deze wet heeft bijgebracht, over de noodzakelijke verbeteringen en over de onderdelen die moeten worden verduidelijkt.

Op verzoek van de Minister van Sociale Zaken, Mevrouw Maggie De Block, heeft de Raad ook het semi-agoraal statuut (dat betrekking heeft op de zogenaamde « grijze zone » tussen vrijwilligerswerk en een tewerkstelling) onderzocht.

Om dit advies op te stellen heeft de Hoge Raad voor Vrijwilligers twee werkgroepen opgericht, de ene voor de evaluatie van de wet, de andere voor het semi-agoraal statuut. Deze werkgroepen zijn maandelijks bijeengekomen tussen augustus 2015 en januari 2016. De tekstontwerpen werden vervolgens ter goedkeuring via mail uitgewisseld en onderzocht tijdens twee algemene vergaderingen van de Raad.

In aanloop van dit advies, heeft de Raad volgende stakeholders / deskundigen uitgenodigd om hun standpunten rond het thema van de semi-atorale arbeid te horen:

- DG Sociale Inspectie van de FOD Sociale Zekerheid (de heer Guido Demuynck).
- De SIOD (de heer William Van Sinay).
- De RSZ, Directie Reglementering (de heer Stéphane Carcan).
- De FOD Financiën – Centrale Diensten – PB (de heren Rosario Inguanta en Bart Van Hauwermeiren)
- De heer Joris De Wortelaer, onderzoeker aan de Vrije Universiteit Brussel, over het Eindrapport (2013) voor de opdracht rond het uitwerken van een specifiek statuut voor semi-atorale arbeid voor de sportbegeleider, gegund door Vlaams minister van Sport, Philippe Muyters .
- JINTvzw (de heer Koen Lambert).
- Compagnons Bâisseurs asbl (de heer Grégory Van De Put).
- Plate-forme francophone du volontariat (de dames Gaëtane Convent en Pascale Dupuis).
- Mevrouw Greet Van Gool (oud- volksvertegenwoordigster, en mede-initiatiefneemster van de wet betreffende de rechten van vrijwilligers. DG Beleidsondersteuning van de FOD Sociale Zekerheid).

De vergaderingen van de werkgroepen hadden in 2016 plaats op:

- Vijfde vergadering – evaluatie van de vrijwilligerswet (januari 2016)
- Vijfde vergadering – semi-atorale arbeid (januari 2016)

BIJLAGE 1: De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers (bijgewerkt tot 22/05/2014)

HOOFDSTUK I. - Algemene bepalingen.

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2. § 1. Deze wet regelt het vrijwilligerswerk dat verricht wordt op het Belgisch grondgebied, en het vrijwilligerswerk dat daarbuiten wordt verricht, maar dat georganiseerd wordt vanuit België, op voorwaarde dat de vrijwilliger zijn hoofdverblijfplaats heeft in België, en onverminderd de bepalingen die van toepassing zijn in het land waar het vrijwilligerswerk wordt verricht.

§ 2. De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalde categorieën van personen van het toepassingsgebied van deze wet uitsluiten.

HOOFDSTUK II. - Definities.

Art. 3. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

1° vrijwilligerswerk : elke activiteit :

- a) die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht;
- b) die verricht wordt ten behoeve van één of meer personen, andere dan degene die de activiteit verricht, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel;
- c) die ingericht wordt door een organisatie anders dan het familie- of privé-verband van degene die de activiteit verricht;
- d) en die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling;

2° vrijwilliger : elke natuurlijke persoon die een in 1° bedoelde activiteit verricht;

3° organisatie : elke feitelijke vereniging of private of publieke rechtspersoon zonder winstoogmerk die werkt met vrijwilligers (, waarbij onder feitelijke vereniging wordt verstaan elke vereniging zonder rechtspersoonlijkheid van twee of meer personen die in onderling overleg een activiteit organiseren met het oog op de verwezenlijking van een onbaatzuchtige doelstelling, met uitsluiting van enige winstverdeling onder haar leden en bestuurders, en die een rechtstreekse controle uitoefenen op de werking van de vereniging); <W 2006-07-19/39, art. 2, 1°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

4° (...) <W 2006-07-19/39, art. 2, 2°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

HOOFDSTUK III. - (De informatieplicht). <W 2006-07-19/39, art. 3, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Art. 4. <W 2006-07-19/39, art. 4, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006> Alvorens de activiteit van een vrijwilliger voor een organisatie een aanvang neemt, informeert de organisatie hem minstens over :

- a) de onbaatzuchtige doelstelling en het juridisch statuut van de organisatie; indien het gaat om een feitelijke vereniging, de identiteit van de verantwoordelijke(n) van de vereniging;
- b) het in artikel 6, § 1, bedoelde verzekeringscontract dat de organisatie gesloten heeft voor vrijwilligerswerk; indien het gaat om een organisatie die niet burgerlijk aansprakelijk is als bedoeld in artikel 5 voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt, de toepasselijke aansprakelijkheidsregeling voor schade die de vrijwilliger veroorzaakt, en de eventuele dekking van deze aansprakelijkheid door middel van een verzekeringscontract;
- c) de eventuele dekking, door middel van een verzekeringscontract, van andere aan het vrijwilligerswerk verbonden risico's en, in voorkomend geval, van welke risico's;
- d) de eventuele betaling van een vergoeding voor vrijwilligerswerk en, in voorkomend geval, de aard van deze

vergoeding en de gevallen waarin ze wordt betaald;

e) de mogelijkheid dat hij kennis krijgt van geheimen waarop artikel 458 van het Strafwetboek van toepassing is. De in het eerste lid bedoelde informatie kan verstrekt worden op welke wijze ook. De bewijslast berust bij de organisatie.

HOOFDSTUK IV. - Aansprakelijkheid van de vrijwilliger en de organisatie.

Art. 5. <W 2006-07-19/39, art. 5, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007> Behalve in geval van bedrog, zware fout of eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout van de vrijwilliger, is deze, behalve als het om schade gaat die hij zichzelf toebrengt, niet burgerlijk aansprakelijk voor de schade die hij veroorzaakt bij het verrichten van vrijwilligerswerk, ingericht door een in artikel 3, 3° bedoelde feitelijke vereniging die één of meer personen tewerkstelt die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor werklieden of bedienden, door een in artikel 3, 3° bedoelde rechtspersoon, of door een feitelijke vereniging die op grond van haar specifieke verbondenheid hetzij met de voormelde feitelijke vereniging, hetzij met de voormelde rechtspersoon beschouwd kan worden als een afdeling daarvan. Voor deze schade zijn respectievelijk de feitelijke vereniging, de rechtspersoon of de organisatie waarvan de feitelijke vereniging een afdeling vormt, burgerlijk aansprakelijk.

Op straffe van nietigheid mag van de bij het eerste lid bepaalde aansprakelijkheid niet afgeweken worden in het nadeel van de vrijwilliger.

HOOFDSTUK V. - Verzekering vrijwilligerswerk.

Art. 6. § 1. (De organisaties die krachtens artikel 5 burgerlijk aansprakelijk zijn voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt, sluiten tot dekking van de risico's met betrekking tot vrijwilligerswerk een verzekeringscontract, dat ten minste de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie dekt, met uitzondering van de contractuele aansprakelijkheid.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 1°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

§ 2. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voor de categorieën van ≤vrijwilligers≥ die Hij bepaalt, de dekking van het verzekeringscontract uitbreiden tot :

1° de lichamelijke schade die geleden is door ≤vrijwilligers≥ bij ongevallen tijdens de uitvoering van het vrijwilligerswerk (of tijdens de verplaatsingen die in het kader daarvan worden gedaan en tot de ziekten die zijn opgelopen als gevolg van het vrijwilligerswerk); <W 2005-12-27/31, art. 137, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

2° de rechtsbijstand voor de onder § 1, (...) en § 2, 1°, genoemde risico's. <W 2005-12-27/31, art. 137, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

§ 3. De Koning stelt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de minimumgarantievoorwaarden vast van de [verplichte] verzekeringsovereenkomsten tot dekking van het vrijwilligerswerk [¹ evenals de minimumgarantievoorwaarden wanneer hij de verzekeringscontracten voorzien in § 1 uitbreidt krachtens § 2]¹. <W 2006-07-19/39, art. 6, 3°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(§ 4. De gemeenten en provincies informeren de organisaties over de verzekeringsplicht.

De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad nadere regels vaststellen ter uitvoering van deze paragraaf.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 4°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(§ 5. Aan de organisaties wordt de mogelijkheid geboden zich, tegen betaling van een premie, aan te sluiten bij een collectieve polis die voldoet aan de in § 3 bedoelde voorwaarden.

De Koning bepaalt daartoe de voorwaarden en nadere regels bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 5°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(1) <W 2009-05-06/03, art. 61, 005; Inwerkingtreding : 29-05-2009>

Art. 7. In artikel 6 van het koninklijk besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privé-leven, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 24 december 1992, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1) het 1° wordt aangevuld als volgt : " deze uitsluiting is evenmin van toepassing op de door artikel 6, § 1, van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van ≤vrijwilligers≥ verplicht gestelde verzekering voor burgerrechtelijke aansprakelijkheid ";

2) het 4° wordt opgeheven.

Art. 8. Vrijwilligerswerk door (...) wordt geacht verricht te worden in het privé-leven zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privé-leven. <W 2006-07-19/39, art. 7, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Art. 8bis. <ingevoegd bij W 2006-07-19/39, art. 8; Inwerkingtreding : 01-01-2007> In artikel 3, § 1, eerste lid, van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen worden de woorden " en van de werkgever van bovengenoemde personen, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, " vervangen door de woorden " , van de werkgever van bovengenoemde personen, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en van de organisatie die bovengenoemde personen inzet als ≤vrijwilligers≥, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 5 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van ≤vrijwilligers≥.

HOOFDSTUK VI. - Arbeidsrecht.

Art. 9, § 1. (...) <W 2006-07-19/39, art. 9, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

§ 2. [¹ Voor zover voldaan is aan alle voorwaarden van deze wet, vallen niet onder het toepassingsgebied van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers en de uitvoeringsbesluiten ervan, voor de uitoefening van vrijwilligersactiviteiten :

1° buitenlanders wier verblijf gedekt is door een verblijfstitel of -document toegekend krachtens de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de begunstigden van de opvang in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, met uitzondering van die welke bedoeld worden in artikel 60 van dezelfde wet.]¹

-----
(1)<W 2014-05-22/13, art. 2, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

HOOFDSTUK VI/1. [¹ - Vreemdelingenrecht]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-05-22/13, art. 3, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

Art. 9/1. [¹ Het verrichten van vrijwilligerswerk bedoeld in artikel 3, 1° doet geen afbreuk aan de toepassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en vormt geen basis voor een machtiging of toelating tot verblijf in het kader van diezelfde wet.]¹

-----
(1)<Ingevoegd bij W 2014-05-22/13, art. 3, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

HOOFDSTUK VII. - Vergoedingen voor vrijwilligerswerk.

Art. 10. Het onbezoldigd karakter van het vrijwilligerswerk belet niet dat de door de vrijwilliger voor de organisatie gemaakte kosten door de organisatie worden vergoed. De realiteit en de omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen vergoedingen niet meer bedraagt dan 24,79 euro per dag (...) en 991,57 euro per jaar. De in de vorige zin bedoelde bedragen zijn gekoppeld aan de spilindex 103,14 (basis 1996 = 100) en variëren zoals bepaald bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld. <W 2006-07-19/39, art. 10, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Te rekenen van de inwerkingtreding van deze wet wordt de hoogte van de ontvangen vergoedingen na twee jaar onderworpen aan een evaluatie. Deze evaluatie wordt uitgevoerd volgens de nadere regels die de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepaalt, met dien verstande dat ze wordt uitgevoerd in samenwerking met de instellingen van sociale zekerheid en dat vooraf het advies van de Nationale Arbeidsraad en de Hoge Raad voor de ≤vrijwilligers≥ wordt ingewonnen. Het evaluatieverslag wordt onmiddellijk meegedeeld aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de Senaat.

[Bedraagt het totaal van de door de vrijwilliger van een of meerdere organisatie(s) ontvangen vergoedingen meer dan

de in het eerste lid bedoelde bedragen, dan kunnen deze enkel als een terugbetaling van door de vrijwilliger voor de organisatie(s) gemaakte kosten worden beschouwd, indien de realiteit en het bedrag van deze kosten kunnen aangetoond worden aan de hand van bewijskrachtige documenten. Het bedrag van de kosten mag worden vastgesteld overeenkomstig het koninklijk besluit van 26 maart 1965 houdende de algemene regeling van de vergoedingen en toelagen van alle aard toegekend aan het personeel van de federale overheidsdiensten.] <W 2005-12-27/31, art. 138, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

[¹ De forfaitaire en reële kostenvergoedingen mogen in hoofde van de vrijwilliger niet gecombineerd worden.

Een combinatie van de forfaitaire kostenvergoeding met een terugbetaling van de reële vervoerskosten is echter mogelijk voor maximaal 2000 kilometer per jaar per vrijwilliger.

Wat betreft het gebruik van de eigen wagen, worden de reële vervoerskosten vastgesteld overeenkomstig artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende de algemene regeling inzake reiskosten. De reële vervoerskosten door het gebruik van de eigen fiets, worden vastgesteld overeenkomstig artikel 6 van het koninklijk besluit van 20 april 1999 houdende toekenning van een vergoeding voor het gebruik van de fiets aan de personeelsleden van sommige overheidsdiensten. Het totaal uitgekeerd jaarlijks bedrag ter vergoeding van het gebruik van openbaar vervoer, de eigen wagen of fiets mag maximaal 2000 maal de kilometervergoeding bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende algemene regeling inzake reiskosten bedragen.]¹

-----
(1)<W 2009-05-06/03, art. 62, 005; Inwerkingtreding : 29-05-2009>

Art. 11. Een activiteit kan niet als vrijwilligerswerk beschouwd worden indien één van de of alle in artikel 10 bedoelde grenzen overschreden worden en het in artikel 10, derde lid, bedoelde bewijs niet kan geleverd worden. De persoon die deze activiteit verricht kan in dat geval niet als vrijwilliger worden beschouwd.

Art. 12. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voor specifieke categorieën van <vrijwilligers>, onder de door Hem bepaalde voorwaarden, de in artikel 10 bedoelde bedragen verhogen.

HOOFDSTUK VIII. - Uitkeringsgerechtigde <vrijwilligers>.

Afdeling I. - Werklozen.

Art. 13. Een uitkeringsgerechtigde werkloze kan met behoud van uitkeringen vrijwilligerswerk uitoefenen, op voorwaarde dat hij dit vooraf en schriftelijk aangeeft bij het werkloosheidsbureau van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening.

De directeur van het werkloosheidsbureau kan de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen, verbieden, of slechts aanvaarden binnen bepaalde perken, indien hij aantoot :

1° dat deze activiteit niet de kenmerken vertoont van vrijwilligerswerk als bedoeld in deze wet;

2° dat de activiteit, gezien de aard, de omvang en de frequentie ervan of gezien het kader waarin zij wordt uitgeoefend, niet of niet langer de kenmerken vertoont van een activiteit die in het verenigingsleven gewoonlijk door <vrijwilligers> wordt verricht;

3° dat de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van de werkloze zou verminderen.

Indien binnen twee weken na de ontvangst van een volledige aangifte geen beslissing genomen is, wordt de uitoefening van de onbezoldigde activiteit met behoud van uitkeringen, geacht aanvaard te zijn. Een eventuele beslissing houdende een verbod of een beperking, genomen buiten deze termijn, heeft slechts gevolgen voor de toekomst, behalve indien de activiteit niet onbezoldigd was.

De Koning bepaalt :

1° de nadere regels voor de aangifteprocedure en voor de procedure die toepasselijk is indien de directeur de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen verbiedt;

2° onder welke voorwaarden de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening vrijstelling van aangifte van bepaalde activiteiten kan verlenen, inzonderheid indien in het algemeen kan worden vastgesteld dat de betreffende activiteiten beantwoorden aan de definitie van vrijwilligerswerk;

3° onder welke voorwaarden de afwezigheid van een voorafgaande aangifte niet leidt tot het verlies van uitkeringen.

Afdeling II. - Bruggepensioneerden.

Art. 14. De in artikel 13 bedoelde regeling geldt eveneens voor de bruggepensioneerden en de halftijds bruggepensioneerden, behoudens de afwijkingen die door de Koning vastgesteld zijn op grond van hun specifiek

statuut.

Afdeling III. - Arbeidsongeschikten.

Art. 15. In artikel 100, § 1, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorgingen en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd :

" Vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van <vrijwilligers> wordt niet beschouwd als werkzaamheid, voor zover de adviserende geneesheer vaststelt dat deze activiteiten verenigbaar zijn met de algemene gezondheidstoestand van de betrokkene. "

Afdeling IV. - Leefloon.

Art. 16. Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op het leefloon.

Afdeling V. - Tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

Art. 17. Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

Afdeling VI. - Gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

Art. 18. <W 2005-12-27/31, art. 139, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006> Artikel 4, § 2, van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 december 1969, bij de wet van 29 december 1990 en bij de wet van 20 juli 1991, wordt aangevuld als volgt :

" 9° de vergoedingen die ontvangen zijn in het kader van het vrijwilligerswerk als bedoeld in artikel 10 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de <vrijwilligers> ".

Afdeling VII. - Gezinsbijslagen.

Art. 19. In artikel 62 van de bij het koninklijk besluit van 19 december 1939 samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, vervangen bij de wet van 29 april 1996, wordt een § 6 ingevoegd, luidende :

" § 6. Voor de toepassing van deze wetten wordt vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van <vrijwilligers> niet beschouwd als een winstgevende activiteit. De vergoedingen in de zin van artikel 10 van voormelde wet worden niet beschouwd als een inkomen, een winst, een brutoloon of een sociale uitkering, voorzover het vrijwilligerswerk zijn onbezoldigd karakter niet verliest overeenkomstig hetzelfde artikel van dezelfde wet. "

Art. 20. In artikel 1 van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag, zoals gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1980, bij het koninklijk besluit nr. 242 van 31 december 1983 en bij de wetten van 20 juli 1991, 29 april 1996, 22 februari 1998, 25 januari 1999, 12 augustus 2000 en 24 december 2002, wordt, tussen het eerste en het tweede lid, het volgende lid ingevoegd :

" Wanneer het kind een vergoeding geniet als bedoeld in de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van <vrijwilligers>, is dit geen beletsel voor de toekenning van gezinsbijslag. "

Art. 21. Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op de gewaarborgde gezinsbijslag.

Afdeling VIII. [¹ - Begunstigden van de opvang]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-05-22/13, art. 4, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

Art. 21/1. [1 De begunstigde van de opvang in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, mag vrijwilligerswerk uitvoeren met behoud van zijn dagvergoeding bepaald in artikel 34 van de voornoemde wet van 12 januari 2007, op voorwaarde dat er voorafgaande aangifte van wordt gedaan aan het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-05-22/13, art. 5, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

Art. 21/2. [1 Het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers kan de uitoefening van de activiteit beperken of verbieden, of de cumulatie met de dagvergoeding en de verhoging in functie van de gepresteerde gemeenschapsdiensten beperken of verbieden als het kan aantonen dat :

- 1° deze activiteit de kenmerken van het vrijwilligerswerk niet vertoont in de zin van deze wet;
- 2° de activiteit door de aard ervan, de duur en de frequentie of wegens het kader waarin zij past, geen kenmerken of geen kenmerken meer vertoont van een activiteit die gewoonlijk wordt uitgeoefend door ≤vrijwilligers≥ in het verenigingsleven;
- 3° de activiteit afbreuk doet aan de goede werking van de opvangstructuur of aan de behoeften van de begeleiding;
- 4° er elementen zijn die misbruiken doen vermoeden of die doen vermoeden dat de activiteit wordt gebruikt om de bepalingen van artikel 35/1 van de wet van 12 januari 2007 en de uitvoeringsbesluiten ervan te omzeilen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W 2014-05-22/13, art. 6, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

HOOFDSTUK IX. - Slotbepalingen.

Art. 22. § 1. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, aan organisaties die zowel werken met ≤vrijwilligers≥ als met personen die geen vrijwilliger zijn, met betrekking tot de bepalingen van deze wet bijkomende voorwaarden opleggen.

In de in het vorige lid bedoelde gevallen kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het werken met ≤vrijwilligers≥ zoals bedoeld in deze wet afhankelijk maken van een voorafgaande machtiging van de minister die bevoegd is voor Sociale zaken.

§ 2. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de wijze waarop nagegaan wordt of de activiteiten die door een vrijwilliger uitgeoefend worden, beantwoorden aan de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan.

§ 3. De Koning wijst de ambtenaren aan die ermee belast worden toe te zien op de naleving van de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan.

Art. 23. De Koning kan de bepalingen die door artikel 7 worden gewijzigd, opnieuw wijzigen, opheffen of aanvullen.

Art. 24. <W 2006-03-07/37, art. 2, 003; Inwerkingtreding : 01-02-2006> Deze wet treedt in werking op 1 augustus 2006 (, met uitzondering van de artikelen 5, 6 en 8bis, die in werking treden op 1 januari 2007). <W 2006-07-19/39, art. 11, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 3 juli 2005.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Sociale Zaken, en Volksgezondheid,

R. DEMOTTE

De Minister van Werk,

Mevr F. VANDEN BOSSCHE

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Minister van Justitie,

Mevr. L. ONKELINX.

BIJLAGE 2: SAMENSTELLING VAN DE HRV

EFFECTIEVE FRANSTALIGE LEDEN

L'Union francophone des Associations de Parents de l'Enseignement Catholique (Bernard Hubien)

La Fédération des Institutions hospitalières (Pierre Smiets, vervangen door Benoît Hallet)

L'Alliance Nationale des Mutualités Chrétiennes (Philippe Andrianne)

L'Association des Centres culturels de la Communauté française de Belgique (Luc Decharneux)

Croix-Rouge de Belgique Com Francophone (Isabelle Brouwers)

L'Association Interfédérale du Sport Francophone (Willy Monfort, vervangen door Sylvie Ronsse)

Le Centre d'Action laïque (Alain Villers)

Le Conseil de la Jeunesse Catholique (Hélène Sergeant, vervangen door Nadia Cornejo)

La Fédération Multisports Adaptés (Philippe Bodart, vervangen door Verzele Gaël)

Caritas (Patrick De Bucquois, vervangen door Emmeline Orban)

PLAATSVERVANGENDE FRANSTALIGE LEDEN

La Confédération des Seniors Socialistes (Renée Vankeleffe)

L'Association interrégionale de Guidance et de la Santé (Stéphanie Natalis)

EFFECTIEVE NEDERLANDSTALIGE LEDEN

Vlaams secretariaat Katholiek Onderwijs (Beatrijs Pletinck)

De Ambrassade (Simon Kenens, vervangen door Hans Cools)

Vlaams Welzijnsverbond (Liliane Krokaert)

Federatie van Sociale Ondernemingen (Mit van Paesschen)

Rode Kruis Vlaanderen (Ludgardis Swennen, vervangen door Carmen Mathijssen)

Gezinsbond (Eric De Wasch)

Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk (Eva Hambach)

Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten (Delphine Verscheure)

Federatie sociaal-cultureel werk (Nele Cornelis, vervangen door Hannes Renglé)

Vlaamse Sportfederatie (Geraldine Mattens)

PLAATSVERVANGEND NEDERLANDSTALIG LID

Vlaams Patiëntenplatform (Peter Gielen)

EFFECTIEF DUITSTALIG LID

Sportrat der deutschsprachigen Gemeinschaft (Jacques Cloth)

PLAATSVERVANGEND DUITSTALIG LID

Kreativa Amel (Susanne Verplancken)

DESKUNDIGEN

Jacques DEFOURNY

Michel DAVAGLE

Lesley HUSTINX

Dominique VERTE

Verantwoordelijke Uitgever

Christian Dekeyser

Online: D/2017/10.770/23

© 2017 HOGE RAAD VOOR VRIJWILLIGERS

Administratief Centrum Kruidtuin
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50, bus 125
1000 Brussel

Tel.: 02 528 64 68

Fax.: 02 528 69 77

E-mail: christian.dekeyser@minsoc.fed.be

Website: www.hogeraadvrijwilligers.belgium.be